77STE JAARGANG No. 10300 DINSDAG 12 JANUARI 1960

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Uitgave: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad, Curaçao Kantoor: Conscientiesteeg: 27-29 ● Hoofdredacteur F. Verhorst, tel. 23138 ● Telefoon, Redac. . 23858 Advertentie: 23550 Abonnementen en Bezorging: 24399

Mgr. NIEWINDT

Ter dankbare gedachtenis

Vandaag is het 100 jaar, dat op Curaçao overleed Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Martinus Joannes Niewindt. — Aan deze grote emancipator zijn op pagina 5 en 6 van deze editie van vandaag verscheidene artikelen gewijd.
Hieronder zijn de belangrijkste feiten en gebeurtenissen uit het leven van Mgr. Niewindt gepubliceerd.

Geboren te Amsterdam, **17 mei 1796**

Priesterwijding **13 juli 1819** te Münster (Westfalen)
16 november 1820: de „kerkmeesters" van Curaçao richten een brief aan de „Directeur-Generaal voor de zaken van de R.K. Eredienst in Nederland" om hem te verzoeken twee priesters uit te zenden.
21 april 1823: Koning Willem I roept twee R.K. Priesters op voor de bediening van de Kolonie Curaçao tegen een salaris van 1500 pesos voor de pastoor en 900 pesos voor de kapelaan.
26 juli 1823: Baron van Wijkerslooth, Heer van Schalkwijk, deelt de Koning mee, dat de priester, M. Niewindt, kapelaan van de Franse Kerk te Amsterdam, naar Curaçao wil vertrekken.
24 februari 1824: de Eerwaarde Heer Niewindt sluit te Brussel een contract met Mgr A. Ciamberlani, hoofd van de R.K. Hollandse Zending: „Ik, M. J. Niewindt, benoemd Prefect van Curaçao door de Propaganda Fide, ga bereids daarheen onder de volgende voorwaarden: Voor de tijd van vijf jaar; terug te keren na vooraf verwettigd te hebben, indien de gezondheid niet tegen het klimaat bestand is; na verblijf van vijf jaren zal Hem in Holland een der beste staties worden toegewezen."
6 juli 1824: Prefect Niewindt vertrekt in gezelschap van de tweede priester, Bernardus Eijsenbeil, en zijn bediende, J. den Rijk, met de schoener „Zeemeeuw" vanuit Den Helder. Via St Eustatius, waar de reis even onderbroken wordt evenals op St Maarten, bereikt de boot **27 augustus** Curaçao.
6 september 1824: De eigenaardige „kerkmeesters" kiezen de wijste partij en nemen ontslag.
11 november 1824: Eerste bezoek aan Bonaire, waar Niewindt slechts elf mensen aantrof, die ooit gebiecht en gecommuniceerd hadden. Er was een hutje te Antriol en te Rincón, dat als kerkje dienst kon doen.
25 maart 1826: Prefect Niewindt vertrekt wegens een ernstige leveraandoening naar Nederland.
26 mei 1829: Prefect Niewindt keert op Curaçao terug. Tijdens zijn gedwongen verblijf in Nederland had hij voor Curaçao aangeworven de eerwaarde heren A. van Leest en L. van Lommel, die beiden reeds in de loop van 1827 op Curaçao zijn gearriveerd. **13 Juli** neemt Niewindt het bestuur van Eijsenbeil over en deze vertrekt enkele dagen later naar Bonaire. Daar was hij zeer welkom, omdat, zoals de Kommandeur van Bonaire zich uitdrukte, „de slaven zich niet gedroegen zoals het behoorde". In 1829 keerde deze priester naar Nederland terug.
1825—1834: Regelmatig wordt de H. Mis opgedragen op de plantage Santa Barbara, die toen eigendom was van de kerkmeester George Curiel. Dit moest ophouden toen de plantage overging in handen van de protestant Jan Schotborgh.
1828: De katholieke eigenaar van de plantage Kabrietenberg of Barber verhuurt aan Niewindt een grote schuur om deze in te richten als kerk. De directeur van de Kolonie, Mr I. J. Rammelman Elsevier, werkte dit tegen en er kwam zelfs een bevel, de kapel te sluiten, omdat het gevaarlijk was een paar honderd slaven op één plaats bijeen te brengen. Door middel van een suppliek aan de Koning komt uiteindelijk toch de toestemming, maar toen stierf de plantage-eigenaar en liet veel schulden na. Niewindt zorgt echter voor een verrassing en koopt zelf de plantage.
19 december 1832: Weer een nieuwe priester, Bernardus Smit. In deze jaren bidt en smeekt Niewindt bij zijn vrienden in Nederland om meer priesters: de toestand was onhoudbaar en als het zo bleef zag hij zich verplicht zijn werk op Curaçao op te geven!
1836: Niewindt bezoekt de Bovenwindse Eilanden.
1837: Twee nieuwe priesters komen uit Nederland: de eerw. heren Kistemaker en Putman.
11 november 1836: Niewindt krijgt ten geschenke de plantage Hors in de zg. oost-divisie en in de loop van 1838 bouwt Putman er een primitief kerkje. **30 Augustus 1838** draagt hij in dat kerkje voor het eerst de H. Mis op. Alweer moest de overheid in Nederland er aan te pas komen vooraleer het verlof kwam om er een werkelijke kerk te bouwen. In **1840** kwam dit gebouw met vereende krachten tot stand.
1824: Er zijn plannen om op Santa Rosa onderwijs te gaan geven en op

(Vervolg naar pag. 3.)

DODE, GEWONDEN EN BRANDEN

Werklozen ontketenen fel oproer in CARACAS

Vierduizend werklozen hebben gisteren in Caracas een oproer ontketend, waarbij volgens officiële gegevens een dode en 23 gewonden zijn gevallen.
De oproerlingen wierpen in het centrum van de stad barricaden op.
De werklozen begonnen met hun gewelddadige actie nadat maandagochtend op een bijeenkomst in het gebouw van het nationale vakverbond van Venezuela was medegedeeld dat de regering haar beloften van 9 januari — regeling van de kwestie van achterstallige uitkeringen en onmiddellijke te werkstelling van talrijke werklozen — niet zou houden.
Groepen ontevredenen hebben de gebouwen van het nationale parlement en het ministerie van verbindingen met stenen bekogeld bovendien werden een politiebureau en talrijke auto's in brand gestoken en winkels beschadigd. Bij het verspreiden van de oproerlingen werd gebruik gemaakt van de vuurwapens. Dertien mensen liepen schotwonden op.
Tijdens de ongeregeldheden riepen werklozen onder meer dat zij de voorkeur geven aan het dictatuur van Perez Jimenez zonder honger boven het regime van Betancourt met honger.
Voor het herstel en de handhaving van de orde vervingen de autoriteiten de politieke door de nationale garde, omdat gebleken was dat de woede van de menigte zich in het bijzonder tegen de politie richtte. De politie heeft meegedeeld dat 150 personen in hechtenis zijn genomen.

Werk van deskundigen

Autoriteiten verzekeren, dat de werkelijke opstokers van de ongeregeldheden de deskundigen zijn, die er hun werk van maken in troebel water te vissen en iedere gelegenheid aangrijpen om onrust te veroorzaken.

De vertegenwoordigers van de vakbonden hebben zich gehaast alle verantwoordelijkheid voor de moeilijkheden van zich af te schuiven, maar een regeringswoordvoerder beschuldigde de duistere machten onder hen, die ernaar streven het door het Venezolaanse volk verworven democratisch regiem te willen vernietigen.

De economische moeilijkheden, die Venezuela op het ogenblik doormaakt, bieden in ieder geval een gerede aanleiding voor het soort protestbetogingen als die van gisteren en vanzelfsprekend trachten de tegenstanders van het bewind ze zoveel mogelijk uit te buiten. Door individuele terreurdagen of verholen deelneming aan volksbetogingen spannen zij zich kennelijk in om een klimaat van onbehagelijkheid te scheppen, dat in hun oogmerken te pas komt, aldus de regeringswoordvoerder.

Betancourt met spoed naar de hoofdstad

President Romulo Betancourt van Venezuela is hals over kop vanuit de provincie naar Caracas teruggekeerd, hetgeen wel zeer duidelijk de bezorgdheid der regering in het licht stelt tegenover de explosieve wending, die de gebeurtenissen gisteren in Caracas hebben genomen.

Weg uit de kou

Nu de ergste kou nog moet komen is Sir Winston Churchill naar Zuid-Frankrijk vertrokken om daar van het zachtere klimaat te kunnen genieten. Sir Winston Churchill gekiekt op London Airport.

Paus beantwoordt scherp de „fabel" van de Sovjet-mens

Paus Johannes heeft op een algemene audiëntie ongewoon scherp gereageerd op de boodschap, die Radio-Moskou 6 januari heeft uitgezonden. In deze vredesboodschap sprak Radio-Moskou over het „sprookje van Christus, die nooit heeft bestaan". „Het is toch wel erg", aldus Johannes, „dat na 2000 jaren van wetenschappelijk onderzoek en betrouwbaar controleerbare overlevering er nog steeds mensen zijn, die de persoon van de Goddelijke Verlosser als een verzinsel beschouwen en de boeken van het Nieuwe Testament als een goedkope fabel". De Heilige Vader vroeg zich ook af, hoe een zo voor het christendom denigrerende boodschap van Radio-Moskou te rijmen is met de herhaaldelijk verkondigde wens om tot een vreedzame samenleving te komen.

In de Sovjet-Unie, waar de orthodoxe Kerk evenals in het gehele Oosten, de geboorte van Christus èn het feest van Driekoningen op een dag, 6 januari, viert, heeft Radio-Moskou op de vooravond van het feest een kerstboodschap uitgezonden waarin onder andere gezegd werd: „Het Russische volk heeft het sprookje uit het Evangelie over Jezus Christus, die nooit bestaan heeft niet nodig. De mensen in de Sovjet-Unie wachten niet op de genade van God. Zij laten zich bij de opbouw van hun leven leiden door de marxistisch-leninistische leer over de ontwikkeling van de maatschappij", zo beweerde Radio-Moskou.

„Het geluk heeft de Sovjet-mens te danken aan zijn eigen werk en aan de wijze leiding van de communistische partij." Daarop ging Radio-Moskou te keer tegen het feest van de christenen. Zo werd onder meer gezegd, dat in de westelijke landen de overheersende klassen, waaronder de geestelijkheid, het geplunderde volk de zeer goedkope troost van de Heiland opdringt. De toespraak werd besloten met de opmerking, dat de leer zijn vijand lief te hebben een negatieve leer is; een nadeel voor de werkende mens.

In zijn toepsraak tot de pelgrims verdedigde de Paus het christendom in zijn meest fundamentele basis: het geloof in Christus, in de verlossing en in de Heilige Schrift. De katholieke dagbladen van Italië hadden al op de beledigende uitlatingen van Radio-Moskou gereageerd. Maar nu de Paus persoonlijk en met zichtbare ernst over deze zaak sprak, kreeg de audiëntie een heel speciaal karakter.

Spreek ik met de Amigoe?

Een geheimzinnig telefoontje: „Weet u, dat het weer gonst van geruchten in de stad? „Men" beweert, dat de gouverneur na zijn terugkeer van zijn reis naar de Bovenwinden, Curaçao gaat verlaten. In zijn plaats komt dan....... de huidige gezaghebber, de heer Gorsira." Wij, helemaal hoteldebotel, hebben geïnformeerd bij de R.V.D. en daar wist men van niets. „De gouverneur gaat in maart op groot verlof, maar zover wij (R.V.D.) weten, komt hij daarna gewoon weer terug."

Dit is mevrouw May Henriquez, die, zoals bekend, het toneelstuk van Shaw „Pygmalion" in het Papiaments heeft vertaald onder de titel „Laiza Porco Sushi". Vanavond worden in het C.C.C.-kwartiertje om 21.15 uur enkele flitsen van dit toneelstuk uitgezonden.

○ ○ ○

De directie van het Hotel Curaçao Intercontinental is uitgebreid. Men hoopt met deze nieuwe staf de gang van zaken in het hotel nog efficiënter te doen verlopen. Speciale sfeerverbetering (mogelijke uitbreiding) in de Kinikini-bar, betere bediening en andere zaken, zullen bijzondere aandacht krijgen.

○ ○ ○

„Toen ik pas op Curaçao zat, nu ongeveer twee jaar geleden, waren de slagzinnen van de bioscopen een bron van vermaak voor mij. De laatste tijd beginnen al die „zwoele zinnen" me een beetje de keel uit te hangen. Wilt u een paar voorbeelden? „Tralala, verleidelijker en

(Vervolg naar pag. 3)

Petitie van Chessman afgewezen

Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft geweigerd het dossier, dat het door Caryl Chessman is voorgelegd, opnieuw in studie te nemen. Chessman werd in 1948 ter dood veroordeeld wegens een reeks misdrijven en verwierf faam door de wijze, waarop hij persoonlijk zijn verweer voor de rechtbanken organiseerde en door een paar boeken over zijn leven in de gevangenis.

Op 14 december jl. wees het hooggerechtshof een verzoek van Chessman af, die had aangevoerd, dat een fout in de procesgang de geldigheid van het proces teniet deed. Na deze weigering bepaalde de rechtbank te Los Angeles de terechtstelling van Chessman op 19 februari aanstaande. Het was de achtste maal, dat een rechtbank een datum vaststelde voor de voltrekking van het vonnis. Daarna had de veroordeelde opnieuw een petitie aan het hof gericht om van de uitspraak van 14 december terug te komen. Dit is thans door het hof afgewezen.

Trieste brand

Zeven babies, die sliepen in couveuses, zijn vermoedelijk omgekomen bij een brand in een ziekenhuis in Yokohama. 110 Patiënten konden worden gered, maar de zeven kinderen waren daar niet bij. De overschotten van zeven andere patiënten werden tussen de verbrande resten van het ziekenhuis gevonden.

visie op het wereldgebeuren

Niet beter dan onder Batista

Het is ruim een jaar geleden, dat Cuba werd bevrijd van het schrikbewind van president Batista. Het Westindische eiland was voor Batista's vlucht, op 1 januari 1959, gedurende zeven jaar het toneel geweest van een door en door corrupt regime, dat voor geen middel terugschrok om zich te handhaven, en dat niet gemakkelijk omver geworpen bleek te kunnen worden, hoewel de verzetsbeweging van Fidel Castro zich krachtig weerde. Maar eind 1958 waren de rebellen eindelijk sterk genoeg geworden om de grote aanval op de regeringstroepen te kunnen beginnen, waarvan men al zo lang gedroomd had.

Castro had goede redenen om streng op te treden tegen de handlangers van Batista. Het land moest gezuiverd worden van de terroristen, die zoveel onrust en vrees gezaaid hadden onder de bevolking. In de eerste dagen van 1959 zag het er naar uit, dat het lot van de Cubanen aanzienlijk verbeterd zou worden onder het bewind van Castro. Als de zuiveringstijd voorbij zou zijn, zo dacht men, zou de nieuwe machthebber zijn plannen doorvoeren voor de vestiging van een democratische staatsvorm en voor een drastische verbetering van de lamentabele eco-

(Vervolg naar pag. 3)

Onderzoek in de ruimte

Het eerste internationale symposium over het onderzoek van de ruimte, onder auspiciën van het internationale comité voor ruimteonderzoek (COSPAR), is in de Franse stad Nice begonnen.

200 Afgevaardigden van een twintigtal landen nemen er aan deel.

Het program van het symposium behelst alleen het natuurkundig onderzoek van de ruimte.

Levenslang voor doktersmoordenaar

De openbare aanklager van een rechtbank in West-Berlijn heeft levenslange gevangenisstraf geëist voor twee artsen, dr Matthes en dr Benatzky, wegens deelneming aan de moord op 26 geesteszieken in de laatste dagen van de tweede wereldoorlog. De artsen staan ook terecht wegens poging tot moord op patiënten.

Dr Matthes heeft toegegeven zonder succes te hebben getracht geesteszieken in het ziekenhuis van Otmachau te vergiftigen, toen de Russen naderden. De patiënten waren tenslotte in zijn bijzijn doodgeschoten. Hij zei geen andere mogelijkheid te hebben gezien, omdat de zieken niet naar elders konden worden vervoerd.

Dr Benatzky ontkende iets met de moorden te maken te hebben gehad.

CHROESJTSJEF naar India

Chroesjtsjef heeft een uitnodiging van Nehroe aanvaard om in de eerste helft van februari Nieuw Delhi aan te doen op zijn reis naar Djakarta, zo is van officiële zijde vernomen.

POLITIE

Twee is te veel

De situatie was nú toch onhoudbaar geworden. Wie van de drie tenslotte naar de politie liep, meldt het verhaal niet, maar een feit is dat maandagavond een patrouille te hulp werd geroepen in een woning, waar een man met twee vrouwen zijn intrek had genomen. Het huiselijk geluk was op dat ogenblik ver te zoeken, en het zag er niet naar uit dat de vrede terug zou keren, tenzij.... De man begreep dat hij de knoop door moest hakken. Hoe hij zijn keus maakte, is alweer niet bekend, maar het slot van het liedje was, dat een van de dames haar spulletjes pakte en het huis verliet. Een lift in de politieauto werd dankbaar aanvaard. Opeens gaf de vrouw te kennen, dat ze de wagen wilde verlaten. Het bleek dat zij tijdens de rit een vroegere vriend had zien lopen. Ze voelde er alles voor, de kennismaking te hernieuwen. Het weerzien tussen de gelieven-van-voorheen bleek bizonder hartelijk, zo hartelijk zelfs, dat de politie veilig aan kon nemen dat de meest nijpende zorgen voor die avond van de baan waren.

Ook al zorgen had de man, die zondagnacht om een uur of twee volkomen overstuur de wachtpost op het Brionplein binnenrende en daar een zeer verward verhaal ophing. Een uur tevoren, zo vertelde hij, was hij aangevallen door een vrouw, die hem met haar kinderen stond op te wachten, toen hij zijn huis uitkwam. De vrouw gooide met stenen en zat hem met messen achterna. De geschiedenis klonk dermate alarmerend, dat de politie een kwartier later de vrouw een verhoor afnam. Slaperig en zeer verbaasd informeerde ze wat de heren van haar wilden. Het bleek dat ze juist uit bed kwam, de hele dag de deur niet uit was geweest en de betrokken man in een week niet had gezien. Waarop de politie afscheid nam en de man, met of zonder nachtmerrie, opnieuw de koets indook.

Even buiten de stad werd zondagnacht om half vier een man neergeslagen, die met een gespleten onderlip naar de dokter werd gebracht. De recherche heeft op het ogenblik de zaak in onderzoek.

Maandag moest de politie twintig maal assistentie verlenen; het aantal processen-verbaal bedroeg vierentwintig; negen aanrijdingen veroorzaakten samen een schade van negentienhonderdvijfendertig gulden.

En als u nog weten wilt, wat er zoal „in en uit" is gegaan, dan is hier het lijstje.

Vliegtuigen: in: 14, uit: 16; passagiers: in: 115, uit: 157, doorgegaan: 84. Vrachtschepen in: 12, uit 6; tankers in: 12, uit: 7; zeilboten: in: 2, uit 3. Passagiers: in: 10; uit: 7, doorgegaan 443.

Wetsontwerpen

De regering heeft aan de Staten een aantal wetsontwerpen toegestuurd, waarvan het eerste betrekking heeft op een aanpassing van het Wetboek van Koophandel van de Nederlandse Antillen op dezelfde wijze als dit reeds geschied is voor de Wetboeken van Strafrecht en van Burgerlijke Rechtsvordering. De meeste der voorgestelde wijzigingen spraken voor zichzelf. De regering vermeldt nog, dat een wijziging van het Reglement op het Notarisambt in Curaçao in voorbereiding is. Eveneens is versehenen een nota naar aanleiding van het eindverslag op het ontwerp-landsverordening, houdende regelen omtrent de luchtvaart.

Nieuw is het ontwerp-landsverordening tot vaststelling van regelen nopens teboekstelling van luchtvaartuigen. Dit ontwerp houdt weliswaar verband met het luchtvaartverdrag van Gén[illegible]e van 1948, dat door Nederland [illegible]eds geratificeerd is, maar het in artikel 39 van het Statuut gehuldigde concordantie-beginsel is toch wel het beslissende motief voor de Nederlandse Antillen om het Verdrag goed te keuren.

Nederland had belang bij de ratificatie van het Verdrag met het oog op crediet-verlening aan Nederlandse luchtvaartmaatschappijen en ten behoeve van de verkoop van in Nederland gebouwde vliegtuigen.

Bij de regering alhier bestaat het streven om bij de gehele vernieuwing van het Burgerlijk Wetboek de luchtvaartbepalingen omtrent de internationale erkenning van rechten op luchtvaartuigen daarin in te passen. In die zin zijn thans enkele wijzigingen nodig van de overigens geheel gevolgde Nederlandse wet van 1957 in verband met de hier van Nederland verschillende structuur van het Staatsrecht, aldus de Memorie van Toelichting.

Tenslotte hebben de Staten een wetsontwerp ontvangen tot wijziging van de Quarantineverordening 1931.

Deze wijziging is noodzakelijk geworden in verband met de sinds 1952 ook voor de Nederlandse Antillen geldende Internationale Sanitaire Regeling. Ook wil de regering enkele verouderde bepalingen moderniseren. De zojuist genoemde sanitaire regeling schrijft voor elk land een tariefeenheid voor.

Volgens de overdracht van Volksgezondheid aan de eilandgebieden in 1953 heeft Curaçao een dergelijk tarief vastgesteld. Om de uniformiteit veilig te stellen, wil de landsregering de tariefregeling weer tot haar competentie terugbrengen. Dienovereenkomstig heeft de minister van Volksgezondheid aan het eilandgebied Curaçao verzocht het eilandsbesluit in te trekken. Curaçao stelt zich op het standpunt, dat eenmaal overgedragen bevoegdheden bezwaarlijk door het land kunnen worden teruggenomen.

De minister acht het nodig toch deze landsverordening in te dienen met, aldus de Memorie van Toelichting, als consequentie, dat bij vaststelling van de nieuwe verordening de door Curaçao getroffen regeling als in strijd met een landswet niet meer bindend zullen zijn. Dit is dan de interpretatie van artikel 85 van de Eilandenregeling volgens de Memorie van Toelichting.

Straffere bepalingen van Luchtvaartbesluit

Nadat enige tijd geleden uit een buitenlands vliegtuig (waarmede zonder de vereiste papieren als bewijs van luchtwaardigheid en bewijs van geschiktheid door buitenlanders werd gevlogen) pamfletten zijn geworpen, waarvan de inhoud getuigde van een vijandige gezindheid jegens een nabij gelegen bevriende staat, waardoor de goede betrekkingen tussen de Nederlandse Antillen en deze staat in gevaar werden gebracht, heeft de regering zich afgevraagd of de thans geldende wettelijke bepalingen wel afdoende zijn, indien onverhoopt een dergelijk incident zich mocht herhalen of voordoen.

De regering is tot de conclusie gekomen, dat er bepaalde voorzieningen nodig zijn om een krachtig optreden mogelijk te maken tegen elke poging om vanuit of via de Nederlandse Antillen vijandige acties te ondernemen tegen bevriende mogendheden.

De regering heeft in verband hiermede besloten bij de staten ten spoedigste een ontwerplandsverordening tot wijziging van het Curaçaosch Luchtvaartbesluit 1935 in te dienen teneinde het mogelijk te maken, dat personen, die subversieve acties ondernemen of steunen met gebruikmaking van de mogelijkheden die luchtvaartuigen daartoe bieden, met gevangenisstraf kunnen worden gestraft en zonodig in verzekering gesteld, terwijl daarnaast de gevallenen, waarin een luchtvaartuig „aan de grond kan worden gehouden", zoals deze thans voorkomen in artikel 21 lid 6 van voornoemd besluit, zullen worden uitgebreid.

Vluchtelingen

Volgens een woordvoerder van het Westduitse ministerie voor vluchtelingenzaken zijn het afgelopen jaar 143.917 mensen uit Oost-Duitsland naar de bondsrepubliek uitgeweken, tegen 204.094 mensen in 1958.

Branden

In de eerste elf maanden van het afgelopen jaar zijn in Polen 112 kinderen om het leven gekomen bij branden, die 23.000 huizen en landbouwopslagplaatsen in de as legden. Van de 22.981 gevallen van brand werd 31 procent veroorzaakt door volwasenen en 19 procent door kinderen, terwijl de rest het gevolg was van ongelukken.

Brand in V. S.

Volgens de Amerikaanse vereniging tot bescherming tegen brand zijn er in de Verenigde Staten gedurende 1959 11.300 mensen door brand om het leven gekomen. Ruim dertig procent hiervan waren kinderen. De materiele schade schat men op 1,2 miljard dollar.

NIKITA — IKE

Boodschap van goede wil

De Russische ambassadeur in Washington, Mikhail Mensjikof, heeft gisteren op zijn verzoek een onderhoud van twintig minuten met president Eisenhower gehad in het Witte Huis. Bij het verlaten van het Witte Huis verklaarde Mensjikof aan verslaggevers, dat hij Eisenhower een boodschap van goede wil van Chroesjtsjef had overgebracht en voorts de nieuwjaarswensen van de Russische premier.

Mensjikof antwoordde ontkennend op de vraag of hij met Eisenhower had gesproken over de kwestie der proefnemingen, die de Russische geleerden na 15 januari met zware raketten in de Grote Oceaan zullen [illegible] vraag deelde de ambassadeur mee, dat hij met de president wel gesproken had over de aanstaande reis van laatstgenoemde naar Rusland.

Britse consul Willemstad

Bij koninklijk besluit is de heer Ronald Agnew Finlay, M.B.E., erkend en toegelaten op de voet van vreemdeling, als consul van Groot-Britannië voor Suriname en de Nederlandse Antillen, met als standplaats Willemstad.

De visie van Grotewohl

De oost-Duitse premier, Otto Grotewohl, heeft in een gesprek met het persbureau A.D.N. verklaard, dat het [illegible] cisme" te wijten is aan het herstel van het militairisme en het Duitse militarisme in west-Duitsland. Hij sprak de mening uit, dat de fascistische en anti-semietische leuzen, die in het buitenland worden geuit, op het bestaan wijzen van een vijfde kolonne, die op een afstand vanuit west-Duitsland wordt geleid.

Sprekend over de aanstaande topconferentie zei Grotewohl, dat het onmogelijk is de vraagstukken betreffende Duitsland zonder de Duitsers, dat wil zeggen zonder de Duitse democratische republiek, op te lossen".

voor vandaag en morgen

Bioscopen

DINSDAG

Cinelandia 7.00 en 9.00 uur:
„On dangerous ground" in het engels met spaanse tekst

Royal 8.00 uur:
„Laatste liefdesnacht" „La ultimo notte d'amore" in het italiaans met hollandsetekst

West-End 7.00 en 9.00 uur:
„Jungle heat" (Ardor en la selva" in het engels met spaanse tekst)

Caribe 8.00 uur:
„Prestome tu cuerpo"

Roxy 7.00 en 9.00 uur:
„Lan V-S gangster"

Theater Suffisant
De schrik der Vrouwen" (in het frans met Ned. tekst)

WOENSDAG ...

Cinelandia 7.00 en 9.00 uur:
„The house of wax" in het engels met spaanse tekst

Roxy 7.00 en 9.00 uur:
„Carnival Rock", in het engels met spaanse tekst

West-End 7.00 en 9.00 uur:
„The gun runners" (Balas de conterabando", in het engels met spaanse tekst

Caribe 8.00 uur:
„De Vryheid"

Royal 8.00 uur:
„Cattle impire"

Theater Suffisant 8.00 uur:
„Tarzan and the leopard woman", in het engels met spaanse tekst

ALLERLEI

DINSDAG

16.30 In gebruikneming Terrein Tele Curacao. Daarna wordt een coctail aangeboden in Hotel Curacau Intercontinental

20.30 Maandelijkse avondbijeenkomst van de Alliance Francaise.

WOENSDAG

Cinetruck:
Voorstelling op Buena Vista

Filmliga Curacao presenteerd in teheater Asiento om 20.30 „Als de kraanvogels overvliegen", met nederlandse onderschriften

VOETBAL
19.00 u. Riverside 1—Sithoc 1 (Stadion)
20.45 u. Scherpenheuvel 1 — Centro Dominuito (Stadion)

EMMASTAD

WACHTDIENST

Shell Curacao N.V.
Kantoor open 7.00—23.30, tel. 2307
J.N.F. Jung, 23.30—7.00, tel. 3353 b.g.g. 2400

Afdeling Personeel
12.00 u. - 07.30 u. A.H. Beeker, Grebbelinieweg 36, Tel. 0-13029, b.g.g. Tel. 2400.

MATERIALEN DIENST
F. Berends Tel. 2869, b.g.g. Tel. 2400

C.S.M.-Rederij/Scheepsagentschappen
G.H. v. Leeuwen Tel. 2054, b.g.g. Tel. 2400.

Theater Asiento
„Hongkong Confidential".

EILANDGEBIED CURAÇAO

De Gezaghebber van het eilandgebied Curaçao maakt bekend, dat de SHELL CURACAO N.V. aan het Bestuurscollege van voormeld eilandgebied een verzoek heeft gericht tot de oprichting van een

gasoline-station

aan de Manzanillaweg hoek Nijmegenstraat, welk verzoek, vanaf heden gedurende veertien dagen ter visie ligt op het Centraal Bestuurskantoor, Scharlooweg no. 35, Afdeling Algemene Zaken, gedurende welk tijdvak ingevolge de Hinderverordening Curaçao, eenieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen de oprichting kenbaar te maken.

De Gezaghebber,
M. P. GORSIRA.

De Heer en Mevrouw
Jose M. F. Martijn-Debrot
hebben de eer U kennis te geven van het huwelijk van hun dochter

Eline

met de Heer

Adrianus F. A. Swaak

waarvan de inzegening zal plaats hebben op Zaterdag, 16 Januari a.s., te 10.30 v.m., in de kerk van O.L. Vrouw van de H. Rozenkrans te Amsterdam.

Witteweg 69, Curaçao,
Sophialaan 47, Amsterdam,
Januari 1960

De Heer en Mevrouw
A. J. Swaak-van Raay
hebben de eer U kennis te geven van het huwelijk van hun zoon

Ad

met Mejuffrouw

Eline Martijn

waarvan de inzegening zal plaats hebben op Zaterdag 16 Januari a.s., te 10.30 v.m., in de kerk van O.L. Vrouw van de H. Rozenkrans te Amsterdam.

Busken Huetstraat 9, Utrecht,
Januari 1960

Toekomstig adres: Leuvensestraat 44, Scheveningen

Ter dankbare gedachtenis

(Vervolg van pag. 1.)

12 mei komt inderdaad het verlof af om daar les te geven in de Nederlandse taal, schrijven en rekenen. De eerste „meester" was Jan Stelp, „Meester Hein" genaamd.
1840: Aankomst van een nieuwe priester, J. Simonis Ledel en enkele maanden later nog twee.
1840: Niewindt wordt door de Paus onderscheiden met het Erekamerheerschap.
1842: Koning Willem II eert de actieve prefect door hem te benoemen tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.
1841: Kistemaker wordt pastoor op St Eustatius en de pas aangekomen Ten Brink gaat naar St Maarten.
12 januari 1842: De schoener „Maria en Jacoba" brengt de eerste zusters, zes in getal, van de congregatie van Roosendaal op Curaçao. Zij mochten wel onderwijs geven, maár dan „neutraal". Uit dit schooltje, aan „de Waterkant" gelegen, kwam het latere St Martinus Gesticht voort. In **1844** opent meester Huijke een jongensschool.
1843: Niewindt begint een drukkerijtje op Barber en laat een onderwijzer werken op Westpunt, waar overigens in die tijd nog geen kerk was.
20 september 1842: De prefectuur Curaçao wordt door Rome verheven tot Apostolisch Vicariaat. **16 september** volgt de benoeming van Niewindt tot eerste Apostolisch Vicaris. In **maart 1843** vertrekt hij na bekomen verlof naar Nederland, waarop **24 augustus 1843** te Warmond de bisschopswijding plaats heeft.
22 januari 1844: Mgr Niewindt keert op Curaçao terug met de eerw. heer Schermer, twee paters Capucijnen, de paters Basilius en Paulus, en drie priesterstudenten, twee zusters van Roosendaal, zijn nicht, die voor zijn huishouding zal gaan zorgen, en nog een bediende.
1847: Derde reis van Mgr Niewindt naar de Bovenwinden.
1848: Mgr Niewindt begeeft zich naar Santo Domingo voor een bisschopswijding. Reeds meermalen had hij in de tot pro-kathedraal verheven Santa Anakerk de priesterwijding toegediend aan jonge priesters van de omliggende eilanden als Cuba en Sto Domingo.
1848: Pastoor Smit begint met de oprichting van een nieuwe parochie op het gedeelte van Curaçao, Santa Maria. De kerk wordt op **20 juni 1849** met alle plechtigheid geconsacreerd.
28 augustus 1849: Pater Gregorius vestigt zich te Westpunt en bouwt er een noodkerkje van hout en stro. In **1853** komt er een stenen kerk.
1851: Mgr Niewindt zendt pater Paulus naar Aruba, die een schooltje timmert op de Noord en al spoedig begint hij met de voorbereiding voor een parochie te Sta Cruz. De kerk kwam tot stand in **1853.**
1854: Dringende verzoeken van de Apostolische Delegaat op Trinidad Mgr Spaccapietra, om Mgr Niewindt over te halen aartsbisschop van Trinidad te worden. Mgr Niewindt heeft talrijke argumenten om de benoeming niet aan te nemen en aan het slot vermeldt hij terloops, dat hij niet in staat is te reizen wegens zijn ernstige leverkwaal en zijn gezwollen benen, die hem zelfs reeds een tijd lang verhinderden, de H. Mis op te dragen.
3 december 1855: enkele juist gearriveerde zusters van Breda beginnen in een huis in de IJzerstraat een ziekenhuisje, de voorganger van het St Elisabeth Gasthuis. Dit was voorbereid door het werk van de in **1852** opgerichte begrafenis-sociëteit „De Christelijke Weldadigheid", eerst ondetr leiding van kapelaan J. van Roermond en sinds **1853** van de onvermoeide kapelaan, later Mgr Kiekens, die in **1850** op Curaçao tot priester was gewijd.
1857: Drie zusters van Roosendaal beginnen een weeshuis in de Consciëntiesteeg, dat na een tiental jaren verhuist naar het landgoed Habaai.
1858: Rincón op Bonaire wordt een zelfstandige parochie.
1859: Mgr Niewindt consacreert de nieuwe stenen parochie te San Willibrordo, waar sinds **1849** pastoor Ledel heldhaftige pogingen deed zover te komen. Hij heeft een tijd lang op het landhuis San Sebastian gewond.
1859: Mgr Niewindt wordt na de dood van de aartsbisschop aldaar wegens ongelukkige moeilijkheden op Santo Domingo benoemd tot Apostolisch Vicaris van Sto Domingo. Mgr belast een priester met de waarneming van het dagelijks bestuur totdat een nieuwe aartsbisschop zal zijn benoemd. De definitieve oplossing van de moeilijkheden door de benoeming van een nieuwe aartsbisschop heeft Mgr Niewindt niet meer meegemaakt.
14 maart 1852: Mgr Niewindt vraagt in verband met zijn slechte gezondheid een opvolger bij de H. Stoel. Nog in hetzelfde jaar wordt als zodanig aangewezen Mgr Kistemaker. Deze zag er erg tegen op, doch Mgr Niewindt bleef bij de keuze, al wilde hij hem wel voorlopig als pastoor werkzaam laten blijven. In **1857** laat hij Mgr Kistemaker van de de Bovenwinden naar Curaçao terugkeren, waar deze pastoor van Santa Ana wordt.
1859: Sinds augustus gaat Mgr Niewindt snel achteruit. Hij kan niet meer lezen of schrijven. **12 december** dicteert hij een brief aan de Gouverneur, dat hij het bestuur wenst over te geven aan Mgr Kistemaker Hij sterf op **12 januari 1860** en wordt de volgende dag bijgezet in het priestergraf op Otrabanda.

SRANAN-TORIE

De import van Braziliaanse cacao vertoont een scherpe stijging. Tot voor kort werden uit Brazilie de producten slechts in betrekkelijk kleine partijen aangevoerd, doch thans varen ook grote schepen met groteere partijen cacao de haven van Paramaribo binnen. Met het Braziliaanse stoomschip „Athene" werden niet minder dan 15.000 balen aangevoerd, de schoener „Opo" voerde ruim 5000 balen aan. Zoals bekend vinden vele verschepingen van Braziliaanse koffie en cacao naar de Verenigde Staten en Europa plaates via de haven van Paramaribo.

●

De actie van de Nederlands Christ. Radio Vereniging, waarvan de baten bestemd zijn voor de bouw van het Diaconessenhuis te Paramaribo, is thans gestegen tot boven een half miljoen gld. (Ned Crt.) Johan Bodegraven heeft voor de radio in Nederland het juiste bedrag medegedeeld dat tot nu toe is binnengekomen: Nf. 503.880.—.

●

De in oprichting zijnde margarinefabriek in Suriname heeft een prijsvraag uitgeschreven voor de naam die zij aan haar margarine-producten zal geven. Aangezien deze producten ook voor de export bestemd zijn, is een engelse naam vereist, terwijl ook het woord margarine moet voorkomen.

●

In de tweede helft van deze maand worden in Suriname verwacht de heren Rinkers en Dudilh, resp. president-direkteur en president-commissaris van de Overzeese Gas- en Electriciteits Maatschappij n.v. De heren zullen ongeveer 10 dagen in Suriname blijven. De heer Dudilh bekleedde vroeger een vooraanstaande functie bij de Nederlandse Handelmaatschappij, aan welke onderneming hij nog is verbonden. Aangezien de heer Dudilh een vriend is van gouverneur Van Tilburg, zal hij tijdens zijn verblijf in Suriname ten paleize van de gouverneur logeren.

●

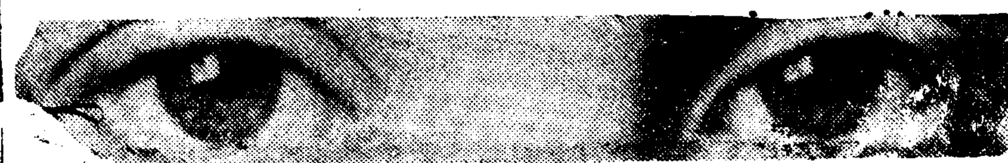
De waarde van de invoer in Suriname is in de eerste maanden van het vorig jaar met ruim negen miljoen Sur. gulden gestegen, vergeleken bij dezelfde periode van 1958. In deze eerste drie kwartalen van 1959 werd voor een bedrag van Sf. 62.800.000.— ingevoerd en in 1958 voor een bedrag van Sf. 53.707.000.—, een stijging van 17 procent.

De grootste toename is in de branche voertuigen waar te nemen, hetgeen toe te schrijven zal zijn aan de uivoering van het Brokopondo projekt, waarvoor voor miljoenen aan bulldozers, scrapers en tractoren werden ingevoerd. De totale stijging in deze sector bedraagt Sf 4 miljoen. Stijging vertonen ook de sectoren oliën, ijzer en staal. Merkwaardig is de teruggang te noemen van kleding met ruim Sf 300.00.—, hetgeen toe te schrijven zal zijn aan het gebruik van producten der binnenlandse industrie.

●

In Suriname is aangekomen de Amerikaanse zakenman William E. Cabbe. Hij was enige tijd senator voor de staat North Carolina in het Amerikaans parlement. De heer Cabbe is geinteresseerd in Suri naams hout en zal in verband hiermede besprekingen voeren met de Surinaamse houtexporteurs.

visie op het wereldgebeuren

(Vervolg van pag 1)

nomische toestand. Cuba zou weer een rechtsstaat worden, en de Cubanen zouden weer vrij kunnen ademenen.

Eind januari 1959 bleek echter al, dat Castro in zijn zuiveringswoede veel te ver ging. Tot op zekere hoogte was dit te begrijpen. De terreur van Batista was zo verschrikkelijk geweest, dat men in de eerste reactie maar al te gemakkelijk in excessen verviel. De verdreven dictator had door zijn wreed bewind haatgevoelens losgeslagen, die zich aanvankelijk wel moesten ontladen in niet minder wrede strafmaatregelen.

Castro heeft zich niet laten leiden door een streven naar rechtsherstel, maar door gevoelens van wraak. Gedurende de eerste helft van 1959 heeft hij meer dan 500 personen laten executeren. De terreur werd beantwoord met een contra-terreur. In de tweede helft van het vorig jaar heeft Castro de executies aanvankelijk gedurende enkele maanden stopgezet, maar onlangs zijn de terechtstellingen hervat. De nieuwe Cubaanse heerser weet van geen ophouden. De zuiveringsprocessen gaan nog altijd door, en de onrust in het land groeit met de dag. Ruim een jaar na de vestiging van het nieuwe regime kan men in Cuba nog altijd zonder vorm van proces voor onbepaalde tijd gevangen gezet worden. En de processen, die gevoerd worden, spotten met onze opvattingen van de rechtspraak, zoals half december bleek, toen Castro's vroegere strijdmakker majoor Hubert Matos door een „militaire rechtbank" tot twintig jaar gevangenisstraf werd veroordeeld. De voornaamste getuige in dit schijnproces was....... Fidel Castro, die een rede hield van niet minder dan zeven uur, en die feitelijk niet alleen de rol speelde van openbaar aanklager, maar tegelijk ook van rechter.

Op Cuba bestaat nog altijd postcensuur, telefoongesprekken worden herhaaldelijk door de politie afgeluisterd, en de regering heeft een uitgebreid binnenlands spionnagenet opgebouwd om te weten te komen waar er verzet bestaat tegen Castro's bewind.

Castro heeft het overigens ook aan laten komen op een ernstig conflict met de Verenigde Staten. Hij heeft een ware anti-Amerikaanse haatcampagne gevoerd, hetgeen uiteraard de positie van het kleine en zwakke Cuba in de westelijke wereld geen goed doet. Hij is niet opgetreden tegen de communistische infiltratie in het regime, en zijn landhervormingsprogramma heeft tot een grote chaos geleid.

De eerste verjaardag van het bewind van Castro is voor de massa van het Cubaanse volk geen dag geweest van onverdeelde vreugde. De „bevrijder" heeft de onvrijheid, die onder Batista bestond, in een andere vorm doen voortbestaan. Cuba is er niet beter aan toe dan voor de omwenteling van 1 januari 1959.

Spreek ik met de Amigoe?

(Vervolg van pag. 1)

geraffineerder dan ooit tevoren", „Hartstocht en begeerte onder de gloeiende zon van Spanje", „Zij wilde hem wel, hij haar niet!" Een man wordt tot een speelbal in de handen ener verleidelijke, enzovoorts. Men behoeft waarachtig geen preutse kniesoor te zijn om van de copywriters voor film-advertenties te vinden, dat ze zich wel een beetje zouden kunnen matigen.

○ ○ ○

Een „geschreven" telefoontje, óók vanmorgen: „De P.T.T. heeft ter herdenking van het 100-jarig overlijden van Mgr Niewindt een postzegelserie uitgegeven. In tegenstelling tot het rijke leven van deze priester, zien de zegels er maar armoedig uit. Een onpersoonlijk gezicht, akelige kleuren, enz., en dit fraais wordt dan drie keer herhaald. Het lijkt een beetje op een extra bijverdienste, die Tante Pos natuurlijk graag gegund is, maar waar toch iets beters tegenover had kunnen staan."

○ ○ ○

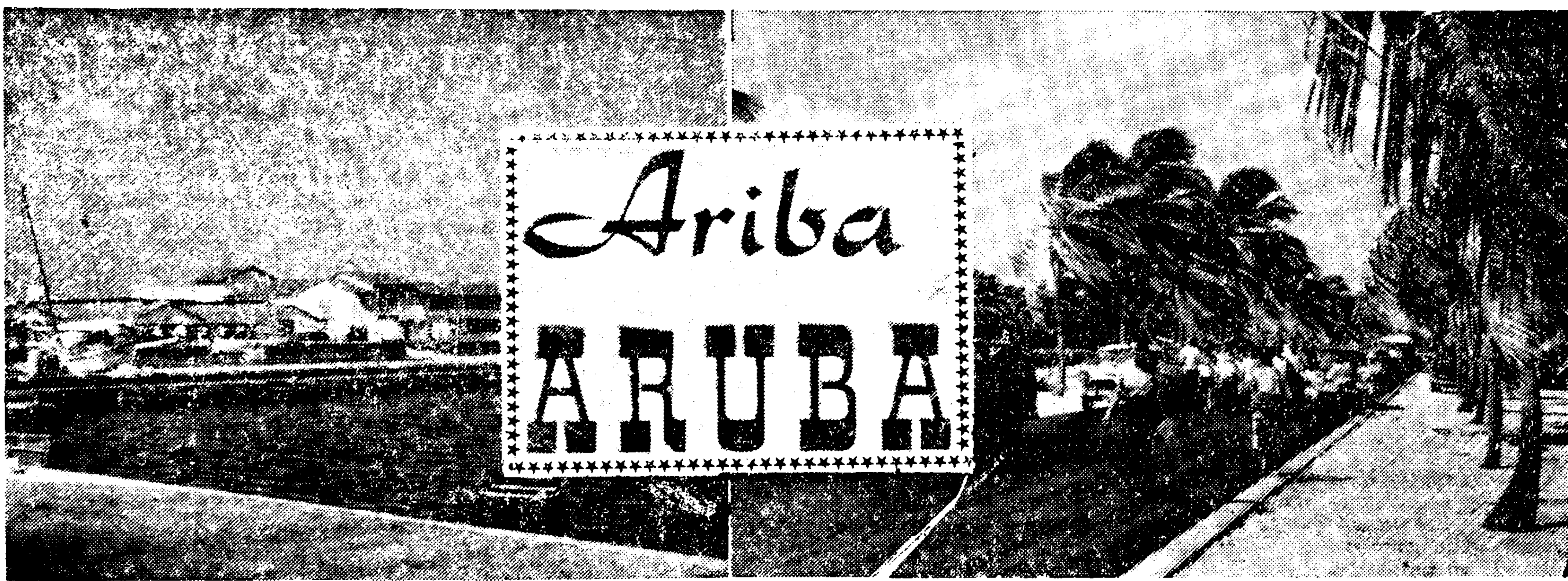
„Ik ben het niet eens met die foto op pagina zes van de „Amigoe" van gisteren, dat zijn petten van de marine en u heeft er „voor de koopvaardij" onder gezet." Dat zei een „koopvaardij-man" vamorgen, en hij zei ook: „Wat heeft u een leuke stem, juffrouw." Wat dat nu met koopvaardij (of marine) te maken heeft, mag Joost weten........

○ ○ ○

Wij hebben twee telefoontjes met dankbetuigingen gekregen. De eerste was van de heer José Labast. Enige tijd geleden is de familie Labast uitgebreid met een drieling. Een heleboel vriendelijke mensen hebben kleertjes en andere dingen gestuurd, waarvoor de heer Labast mede namens zijn vrouw heel hartelijk dank wilde zeggen.

○ ○ ○

Het tweede belgerinkel kwam van de heer Voorn. „Hier spreekt u met de gelukkige prijswinnaar van de „Amigoe"-kerstprijsvraag. Hoera! Wij zijn zo blij met die prijs en bovendien is mijn vrouw deze maand jarig, we kunnen dus behoorlijk feest vieren. Ik wilde meteen even van de gelegenheid gebruik maken om de „Amigoe" een pluim op de hoed te steken. De krant is met alle acties en rubrieken steeds weer afwisselend en inderdaad...... de beste!"

Onderzoek naar bodemschatten

Naamloze vennootschap voert overheidstaak uit

Oranjestad. — Door de waarnemend notaris van het notariaat Lampe werd, aldus vernemen wij van de voorlichtingsdienst ten bestuurskantore de akte verleden tot het oprichten van de Arubaanse Exploratie en mijnbouwmaatschappij N.V.

Deze naamloze vennootschap stelt zich ten doel het opsporen en ontginnen van delfstoffen in de Arubaanse bodem, het verhandelen en verwerken van deze delfstoffen en het deelnemen aan andere ondernemingen van gelijke aard.

De NV heeft een maatschappelijk kapitaal van ƒ 500.000.— (vijfhonderd aandelen van ƒ 1000.—), waarvan bij de oprichting ƒ 300.000.— (drie honderd aandelen) geplaatst en volgestort werden en wel door het land ƒ 1000.— en door het eilandgebied voor ƒ 299.000.—.

De direktie bestaat uit de heren F. J. Tromp, Hoofd van de dienst Welvaartszorg, president direkteur, R. van Hoorn, Hoofd van de afdeling Financiën, direkteur en N. Schuit, Hoofd van de dienst van Openbare Werken, direkteur.

De Raad van Commissarissen bestaat uit de heren J. E. Yrausquin, president Commissaris, O. S. Henriquez, plaatsvervangend pres. Commissaris, I. S. de Cuba, E. O. Petrona en F. Wernet, commissarissen.

Tot zover het communiqué van de voorlichtingsdienst.

Nieuwe figuur.

Wij vermoeden dat het voor de eerste maal is, dat een dergelijke figuur, de vorm van een Naamloze vennootschap, is gekozen voor de uitvoering van een overheidstaak.

Vermoedelijk houdt dit verband met de landsverordening terzake het opsporen van delfstoffen. Deze verordening voorziet namelijk niet in het toekennen van concessies aan de overheid.

Waar er een zuiver ambtelijke direktie en raad van commissarissen werd gevormd moet worden aangenomen dat aan deze functionarissen geen salaris zal worden betaald.

Voorts bestaat er een theoretische mogelijkheid dat later ook particulieren kunnen deelnemen, daar er nog voor ƒ 200.000.— aandelen in portefeuille blijven. Wij weten echter niet, of het in de bedoeling van de overheid ligt te zijner tijd die gelegenheid open te stellen.

Boeing 707

Amsterdam New York 7 uur - 49

De Boeing 707 intercontinentale versie van Pan-American, die dezer dagen op Idlewild landde, heeft de afstand tussen Amsterdam en New York in de recordtijd van zeven uur 49 minuten afgelegd. Aan boord bevonden zich 83 passagiers en negen bemanningsleden, terwijl bovendien aan vracht en post anderhalve ton werd meegenomen. Gezagvoerder A. O. Powelson had het commando over deze Boeing.

Het record op de afstand Amsterdam — New York zonder tussenlanding stond tot nu toe op acht uur zeven minuten, in november vorig jaar gemaakt, eveneens met een Boeing 707 van Pan-American. Er zaten toentertijd 128 passagiers in het toestel. De bemanning bestond toen uit 14 personen.

Jammerlijk feest

Bij de uitdeling van speelgoed op een school in Guatemala ter gelegenheid van het feest van Driekoningen zijn drie vrouwen gedood en twaalf kinderen gewond. De uitkering verliep rustig, maar de wachtende menigte buiten werden ongeduldig, verbrak de afzetting en drong het gebouw binnen, waarbij de drie vrouwen onder de voet werden gelopen.

India - Pakistan

Grensgeschil opgelost

India en Pakistan hebben te New Delhi een akkoord getekend waarbij de geschillen tussen de twee landen over hun grens in de Pendsjaab worden geregeld.

De leider van de Pakistaanse delegatie, generaal Chalid Sjaich, zei voor zijn vertrek naar Karatsji dat de twee landen een gelukkige overeenkomst hebben gesloten over alle grensgeschillen in de Pendsjaab.

In de herfst hadden India en Pakistan reeds overeenstemming bereikt over geschillen over de grenzen in het oosten.

Scheepsgevecht bij Hoeksando

De Zuidkoreaanse marine-autoriteiten hebben bekend gemaakt, dat een Zuidkoreaanse patrouilleboot in de afgelopen nacht slaags is geweest met een flottielje van tien Noordkoreaanse schepen, die zich ten noorden van het eiland Hoeksando bevonden, in dat deel van de Gele Zee dat Zuid-Korea tot verboden visgebied heeft verklaard.

Een van de opvarenden van de patrouilleboot werd gedood en vier man, onder wie de gezagvoerder, hebben verwondingen opgelopen.

De Zuidkoreaanse luchtmacht en de marine hadden opdracht gekregen om de Noordkoreaanse schepen te achtervolgen.

AGENDA ARUBA

Oranjestad: Kantoor Amigoe Toricellistraat 16 Tel. 1233

Bioscopen:

De Veer 8.30 uur:
„Run Silent, run deep" met Clark Gable en Burt Lancaster. Alle leeftijden.

Rialto 8.00 uur:
„Manos arriba" met Evangelina Elizondo en Elisa Loti. Alle leeftijden.

Principal 8.00 uur:
„Damn Yankees" met Tab Hunter - Gwen Verdon. 18 jaar.

Aurora 7.30 uur:
„Pal Joey" met Rita Hayworth en Frank Sinatra. 18 jaar.

Savaneta 7.30 uur:
„Bad Boy" met Lloyd Nolan en Jane Wyatt. 18 jaar.

Nachtdienst Botica's:
Oranjestad: Botica del Pueblo, tel. 1253,
San Nicolas: Botica San Lucas, tel. 5119.

Wit Gele Kruis:
Zuster Perpetua en Zuster Ewalda, tel. 2200.

Jeugdcentrale „La Salle"
Woensdag 13 januari 1960.
CLUB NOORD:
7.30 p.m. Ping-pongwedstrijd: U.J.N. - Bavaria II in Club Noord.

SINT JOZEFBOND
Estrella: (s.c.):
7.30 p.m. Ping-pong: Estrella II - Don Bosco IV in Club Don Bosco.
7.30 p.m. Basketballtraining Dames.
8.30 p.m. Basketballtraining Jongens
Trupialen:
Viering van het zevenjarig bestaan
4 p.m. Junioren Film in de Club
6.30 p.m. Senioren Film in de Club.

Atlantische economische conferentie te PARIJS

Vandaag zijn te Parijs ministers en economische deskundigen van dertien landen — elf uit Europa, de V.S. en Canada —, de eerste Atlantische economische conferentie begonnen. Deze conferentie van enkele dagen, werd gesuggereerd op 19 december, toen de westelijke grote vier in Parijs zich politiek met elkaar verstonden over de toekomstige rol van Europa, en in het algemeen het westen, in het wereldgebeuren. Nu zo sterke nadruk is gelegd op de economische en economisch-politieke zijde van deze oriëntatie, verwachten waarnemers een aanmerkelijke ontwikkeling in het internationale gebeuren. Indien deze verwachtingen juist blijken te zijn, zal reeds nu 1960 de veronderstelling bewaarheid maken, dat dit jaar een tijdspanne van belangrijke beslissingen zal blijken te zijn.

* * *

Het materiaal voor deze waarneming is uitvoerig uitgelegd.

Op de conferentie zal een begin gemaakt worden van gespecialiseerde studies over heroriëntering van de economische politiek in west-Europa en de verhoudingen met noord-Amerika. De kernen van deze problematiek zijn de volgende:

1. **In Europa zijn twee economische blokken ontstaan (EEG en AFTA) die onderling de betrokken landen vrije toegang geven tot elkaars markten. Een „brug" tussen deze twee grootheden is nog niet geslagen.**
2. **De moeilijkheden tussen deze twee blokken hebben grote weerslag op de economie van de landen die erbuiten staan, voornamelijk wegens de instelling van een gezamenlijk buitentarief door de EEG en het vrijlaten van de nationale tarieven voor de buitenlandse handel door de EFTA (European Free Trade Association).**
3. **De Verenigde Staten zijn voornamelijk hiervan de dupe geworden aangezien zij intern nog profijt hebben van de huidige conjuctuur, maar in hun buitenlandse kapitaal en goederenhandel discriminaties ondervinden en voor de toekomst in sterkere mate vrezen. Het tekort op de betalingsbalans bedroeg tot voor kort 4 miljard dollar en is thans enigszins afgenomen.**

* * *

De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken, Douglas Dillon zal in Parijs optreden als de uitvoerder van de plannen en wensen, die voornamelijk president Eisenhower (in zijn „State of the Union" en in redevoeringen na zijn recente wereldreis) en zijn minister van buitenlandse zaken Herter (in de Verenigde Naties) kenbaar hebben gemaakt. Douglas Dillon heeft reeds eerder verklaard, dat Amerika zal streven naar:

1. **Opheffing van de handelsrestricties in de Europese import, die deze als euvel aangeduide ontwikkeling blijvend zou ondergaan, indien de twee blokken de brug naar elkaar zouden kunnen slaan.**
2. **Grotere Europese deelneming in de hulp aan de onderontwikkelde landen, de onmisbare afzetgebieden voor de groot-industriëlen op de wereldkaart die echter in de gelegenheid moeten worden gesteld te kopen van deze producenten.**

Het tekort op de Amerikaanse betalingsbalans is voor een deel toe te schrijven aan het feit, dat Amerika in de afgelopen vijftien jaar vrijwel als enige zijn kapitaalbalans heeft bezwaard (met een jaarlijkse schadepost van 800 miljoen dollar) voor dit doel.

* * *

Volgens de speculaties rond de conferentie, zal Amerika met grootse en in ieder geval omvangrijke plannen voor de dag komen in Parijs, om deze gehele problematiek in een alles omvattende nieuwe opzet — die zelfs het totale lichaam van de Europese economische ontwikkeling, de OEES zou omvatten — te saneren, te reguleren en te beheersen.

Een greep uit de geruchten: er zal een plan worden overgelegd voor gezamenlijke beheersing van de conjunctuur. Alle Atlantische landen — het westen dus — zullen hun monetaire politiek moeten gelijkschakelen. Het klaarmaken van het afzet- en grondstoffengebied, dat in de nog onderontwikkelde landen moet worden uitgelegd, zal dienen te geschieden in een groot ontwikkelingsplan.

Voegt men hieraan de opmerking, dat men vermoedt, dat het westen die gebieden thans ook wil bestrijken, waar het westelijk bindmiddel — de NATO — essentieel niet kan reiken, dan is het duidelijk, dat in Parijs naar verwachtingen een gordijn zal opengaan voor een belangwekkend schouwspel, waarmede een totale bevolking van ongeveer 400 miljoen mensen gemoeid is. Hierbij behoren ook degenen, die op het punt staan zich door associatieve overeenkomsten te binden aan het streven tot grotere ordening in het economisch wereldgeeuren.

Vooreerst zal echter officieel uit Parijs slechts verwacht kunnen worden, dat een en ander speciale studie van speciale commissies vereist. Dit zal in ieder geval een te verwachten resultaat zijn van de besprekingen.

In de ogen van velen is de betekenis van deze Atlantische conferentie groot omdat zij bijvoorbeeld waarschijnlijk minstens ernaar zal streven een reorganisatie te bewerkstelligen van de organisatie voor Europese Economische Samenwerking (OEES), het overkoepelend orgaan van het economisch handel in Europa, dat donderdag eveneens in Parijs vergadert. De Verenigde Staten en Canada hebben zich op 6 januari in Washington tijdens beraad over het coordineren van de standpunten in deze gesteld op de vooronderstelling, dat de reorganisatie van de OEES noodzakelijk is, teneinde het ideologisch en organisatorisch verdeelde economische gebied dat zij bestrijkt, onder te brengen in een Atlantische economische gemeenschap.

In dit lichaam zal zowel monetair als commercieel een gemeenschappelijk beleid worden uitgedacht voor de beweging van de totale westelijke economie, een belangrijk onderdeel van de westelijke politieke stabiliteit en verdediging.

De Canadese minister van financiën Fleming zei in Washington: sedert de ondertekening van het verdrag van Rome (voor de Europese Economische gemeenschap) zijn de omstandigheden belangrijk gewijzigd. Om deze reden zal hij in Parijs vragen, dat de EEG-landen hun gemeenschappelijk buitentarief (verkregen uit het rekenkundig gemiddelde van de invoerrechten in de douane-zones per 1 jan. 1957) zullen opschorten tot de volgende conferentie van de General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) in 1961.

Dit buitentarief van 's werelds grootste importeur (1957 import EEG gelijk aan 17,700 miljoen dollar) en op een na de grootste exporteur (1957 15,300 mln.) brengt met zich mee, dat enkele aangesloten landen zoals België hun tot dusver gegolden hebbende nationale importtarieven moeten verhogen, hetgeen voor derde landen (zoals de VS en Canada) met een jaarlijkse export van 1¼ mln dollar naar Europa de beruchte discriminatie inluidt. Aangezien het EEG-landengebied voorzien is van geassocieerde grondstoffenlanden in Afrika, brengt de prioriteit van de produkten uit die landen in Europa de fatale slag toe aan de Amerikaanse exporten. Hier ligt de kern van de Amerikaanse afkerigheid tegen verdere uitbouw van de gescludeerde Europese Economische Gemeenschapsvorming, eventueel verhevigd door samengroei van de nu bestaande twee blokken.

Verder zij nog gewezen op het eerder genoemde bruggehoofd in de internationale handelsstrategie. Een moeilijk punt is het ook, aangezien bij op het stuk van de landbouw de vicieuze cirkel bestaat van de betalingen in natura door deze landen voor industriële aankopen uit de geïndustrialiseerde landen, betalingen die ongewenst zijn wegens het gevaar dat zij door hun samenstelling (suiker, vetten, granen) opleveren voor de beschermde Europese landbouw in het bijzonder. Deze gebieden zullen in staat moeten worden gesteld met andere pasmunt te betalen.

Ofschoon president Eisenhower in zijn jaarrede sterke nadruk heeft gelegd op het internationale aspect van deze (her)oriëntatie is totdusver echter het zwaartepunt bij de conferentie in Parijs gelegen in het terrein waarin west-Europa en de Verenigde Staten in dispuut zijn gekomen.

West-Europa zal volgens economen moeilijk een gunstiger conjunctuursituatie krijgen als eind 1959, toen zowel van de hausse als van de baisse in de conjunctuurgolf de voordelen geplukt werden. Er is volle werkgelegenheid, tegelijkertijd met een gunstige ruilvoet en een overschot op de betalingsbalans (in de EGG-landen steeg de industriële produktie met 5,5 pct of het dubbele van 1958). Deze conjunctuur, die zo gunstig verloopt dat men alweer waarschuwt tegen overspanning, is voordelig geweest tenkoste van gebieden buiten Europa, met name de grondstoffenlanden die nog steeds wachten op een gunstige ruilvoet voor hen, en de Verenigde Staten die hun betalingsbalans naar een negatief toe zagen gedreven door verslechtering van de goederen- en dienstenbalans en de kapitaalopbrengstbalans. Hoe nadelig het bestaan van de economische blokken voor de Ver. Staten wel is, wordt geïllustreerd door het feit, dat Amerikaanse exporteurs rekening te houden hebben met de eerder gesignaleerde discriminatoire werking van het buitentarief, de voordelen die de aangesloten landen bij de EEG elkaar onderling bieden en de moeilijkheden die opgeroepen worden, doordat de landen van de EFTA geen gemeenschappelijk buitentarief en geen harmonisatie van de handelsprocedure hebben, zodat zij meer een belangengroep met sterke onderlinge preferenties vormen.

Weliswaar is Europa relatief arm aan grondstoffen en energie, maar in de huidige tijdsituatie kan nog worden geprofiteerd van de voordelen die bleken te liggen in de marktvoorziening, terwijl de EEG ook nog een deur heeft opengezet op de wereld, door onder gunstige voorwaarden (o.m. een ontwikkelingsfonds waarin 581.2 mrd dollar zal worden gestort) associatie van landen buiten Europa moeilijk te maken.

De moeilijkheden voor de Ver. staten (en in zekere mate ook voor Canada) liggen in het tweede gedeelte (buitenlandse handel) van de wiskundige formule, die voor een gunstig nationaal inkomen moet worden toegepast, want binnenlands treft de Amerikaanse regering de typische overheidsmaatregelen die vereist zijn in een conjunctuurhausse.

President Eisenhower kon enkele dagen geleden een „gouden 1960" omschrijven, dank zij een reeks te verwachten records: het bruto nationaal produkt zal medio 1960 rond een half miljard staan, de auto-industrie komt slechts staal tekort om de mogelijke afzetproduktie te bereiken, het particulier inkomen zal tot 400 miljoen dollar stijgen, de fabrieken doen record investeringen, hebben recordvoorraden, boeken records in verkopen en produktie. De gestegen lonen zijn nog niet doorbrekend in de prijzen. Het begrotingsoverschot van 2.4 mrd dollar — in 1960 zal echter niet worden bespaard en zal niet leiden tot belastingverlaging -- zal worden gebruikt voor aflossing van de nationale schuld — en volgens beursberichten van de afgelopen week worden nu reeds maatregelen getroffen voor kredietverkrapping (o.a. door verhoging van de prime rate) om de conjuntuur te beheersen, want het particulier bedrijfsleven vertoont geen aanstalten tot besparingen maken) Zelfs hebben de New Yorkse banken recordwinsten geboekt door het record aantal opgenomen leningen ondanks de verspreide renteverhogingen.

Het aantal depositos bedroeg in 1959 niet de helft van dat van 1958. In het midden van het afgelopen jaar ging Wallstreet zich te buiten aan aankopen van Europese aandelen. In dezelfde periode werkten de toezeggingen voor grotere buitenlandse economische hulp — ter preparering van het afzetgebied — uit. Nogmaals in dezelfde tijd was de dollardiscriminatie zo groot dat ten behoeve van de betalingsbalans goud- en deviezen verkopen moesten plaats vinden.

Ziedaar de uitgekristalliseerde noodzaak tot confereren, in Parijs.

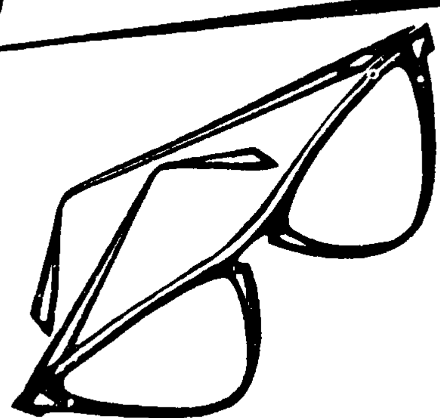
Lugubere vondst

Een boer in de Engelse plaats Plympton heeft in een oude put de resten gevonden van een man, die geketend was aan de sporten van een ijzeren ladder.

Volgens een arts is het overschot dat van een man van ongeveer 60 jaar, die tien tot 15 jaar geleden is overleden.

Op de bodem van de put lagen resten van kleren en half vergane schoenen.

De lengte van het skelet schijnt overeen te komen met die van een zekere Richard Swann, die in 1947 spoorloos is verdwenen.

DE EERSTE EEUWDAG VAN ZIJN VERSCHEIDEN

Mgr. Martinus Joannes Niewindt de grondlegger van de missie

In de Noord-Nederlandse provincien was het niet gelukt en in de Zuidelijke evenmin priesters voor Curacao te krijgen, totdat door de Goddelijke Voorzienigheid geleid de blik viel op een kapelaan van de toenmalige Franse Kerk aan de N.Z. Voorburgwal te Amsterdam, Martinus Joannes Niewindt. Van slechts één medehelper, kapelaan Bernardus Eisenbeil, vergezeld, zette hij op 27 augustus 1824 op Curacao voet aan wal.

Een bovenmenselijke taak was hem op de schouders gelegd. Land en volk, taal en toestanden, waren hem onbekend. Slechts één kerk was er op het gehele eiland Curacao, de Sint Annakerk aan de Breedestraat te Otrabanda. En die kerk was al enige jaren zonder vaste pastoor; komende en gaande geestelijken van vreemde nationaliteit, niet altijd in de volle kracht des levens, die wegens woelingen in de naburige landen, hierheen waren uitgeweken, deden er beurtelings dienst.

Een eminente prelaat

Was het stadsgedeelte te voet af te leggen, de buitendistricten waren slechts met de toenmalige primitieve vervoermiddelen over soms hobbelige wegen en bij voorkeur te paard onder de tropenzon bereikbaar. Afstanden die thans niet tellen, bemoeilijkten de priesterlijke arbeid.

Maar niets kon de volijverige pastoor afschrikken of ontmoedigen; voor geen offer deinsde hij terug. Priesters uit parochies en kloosters in Nederland: vreemde geestelijken, na verkregen toestemming van het Gouvernement en na aflegging van een eed van getrouwheid, tijdelijk toegelaten; studenten uit seminaries die hier onder zijn bezielende leiding hun in het Moederland onderbroken studiën moesten voltooien; medewerkers van alle kanten aangeworven zouden hem in zijn taak bijstaan.

Medemens

Standsverschillen of rassentegenstellingen bestonden voor hem niet. Hij zag slechts de medemens begiftigd met een onsterfelijke ziel, geschapen naar Gods evenbeeld en gelijkenis. Zedelijke en maatschappelijke verheffing van misdeelden; leniging van de nood van armen en behoeftigen, steun en hulp bij ziekte en begrafenis; dit alles met de beperkte middelen die hem ten dienste stonden en onder steeds drukkende zorgen en zwaarder wordende lasten.

De godsdienst, het enige vaste richtsnoer in 's mensen leven, moest ook de onderbouw worden, waarop het onderwijs en de opvoeding der jeugd zouden rusten. Door zijn onvermoeid streven kwamen enkele scholen van particulieren tot stand en vooral die van de Zusters van Roosendaal. Zo lang reeds had hij voor missiezuster geijverd en verlangend naar hun komst uitgezien.

Was er aanvankelijk slechts sprake van de pastoor van de Roomsch-Catholyke gemeente te Curaçao, van lieverlede breidde de zielzorg zich uit over een uitgestrekter terrein en omvatte de zes eilanden, verdeeld in twee groepen, enkele honderden mijlen van elkaar verwijderd, ieder met eigen taal en geschiedenis, nu samengebracht in een apostolische prefectuur. Een tijd van afmattende reizen met zeilschepen brak thans aan.

Domine non recuso laborem. Toen Koning Willem II in 1841 verklaard had: „Het zal den Koning aangenaam zijn dat Zijne Heiligheid, indien het Haar nuttig voorkomt, aan de kerkelijke oversten des Rijks en aan de apostolische prefecten der Nederlandsche bezittingen de bisschoppelijke waardigheid verleent met een titel in partibus infidelium", op wie anders kon de keuze vallen dan op de onvermoeide prefect Niewindt. Waardiger persoon was ook moeilijk te vinden. De arbeid had hij tevoren nooit geschuwd; bisschop gewijd zou de zinspreuk van zijn heilige patroon Martinus ook zijn wapen sieren.

Filiae tuae de latere surgent (Is. LX 4). Op Curaçao slechts één kerk bij zijn aankomst in 1824; doch gaandeweg het gehele eiland in parochies ingedeeld. En als dochters rezen nieuwe kerken naast de grijze moederkerk op, die zich thans kan verheugen als blijde moeder van kinderen.

Tegenslag

Tegenslag en wederwaardigheden van velerlei aard, teleurstellingen en beproevingen waren als pastoor en prefect menigmaal zijn deel en werden hem ook als bisschop niet onthouden.

Et ait cum sero factum: transeamus contra. (Marc. IV, 35). Monseigneur Niewindt voelde de avond naderen en hoorde de stem van zijn Goddelijke Meester om zich voor de laatste reis voor te bereiden. Hij ontbood de ambtenaar die met de waarneming van het notarisambt was belast en gaf hem zijn uiterste wilsbeschikkingen op. Een leven van toewijding aan de evenmens, van zelfopoffering en zelfverloochening sloot zich af. Droefheid en verslagenheid kwamen over de verweesde gemeente neer en zwijgend begeleidden velen de ontslapen herder naar zijn laatste rustplaats.

Cecidit corona capitis nostri. (Thren. V, 16). De kroon is ons van het hoofd gevallen, riep zijn secretaris (de latere pastoor van de St. Annakerk, Mgr B. Th. J. Frederiks) die hem op de kansel in de St. Annakerk herdacht, uit, op de plaats waar de stem van de gewezen pastoor, prefect, bisschop, gedurende ruim 35 jaren zo dikwijls was gehoord. Viel het zwaar de leider te moeten missen, voor de ogen des geloofs rees een gans ander tafereel.

12 januari 1892

Decora lux aeternitatis. In een feestrede op de twaalfde januari 1892, de gouden herdenkingsdag van de aankomst van de Zusters van Roosendaal op Curaçao, verklaarde de toenmalige Apostolisch Vicaris, Mgr. H. A. M. Joosten toen hij hulde bracht aan zijn eerbiedwaardige voorganger, dat velen hem verzekerd hadden dat de twaalfde januari een der aangenaamste dagen van het jaar voor Mgr. Niewindt was, wijl die datum hem herinnerde aan de aankomst zijner Zusters op Curaçao.

Gelukkiger, ja oneindig gelukkiger zou een andere twaalfde januari voor hem zijn, de twaalfde januari van het jaar 1860, de dag waarop hij zich verzekerd wist van het overgrote loon de trouwe dienaar weggelegd, de dag die voor hem werd de schitterende dageraad van het Eeuwige Licht.

Bisschop - ridder

De Kerk eerde hem door hem tot de waardigheid van bisschop te verheffen.

De Koning eerde hem door hem te benoemen tot ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw.

De Zusters van Roosendaal eerden zijn nagedachtenis door haar onderwijsinrichting aan het tegenwoordige Brionplein naar zijn heilige patroon te noemen: Sint Martinus Gesticht.

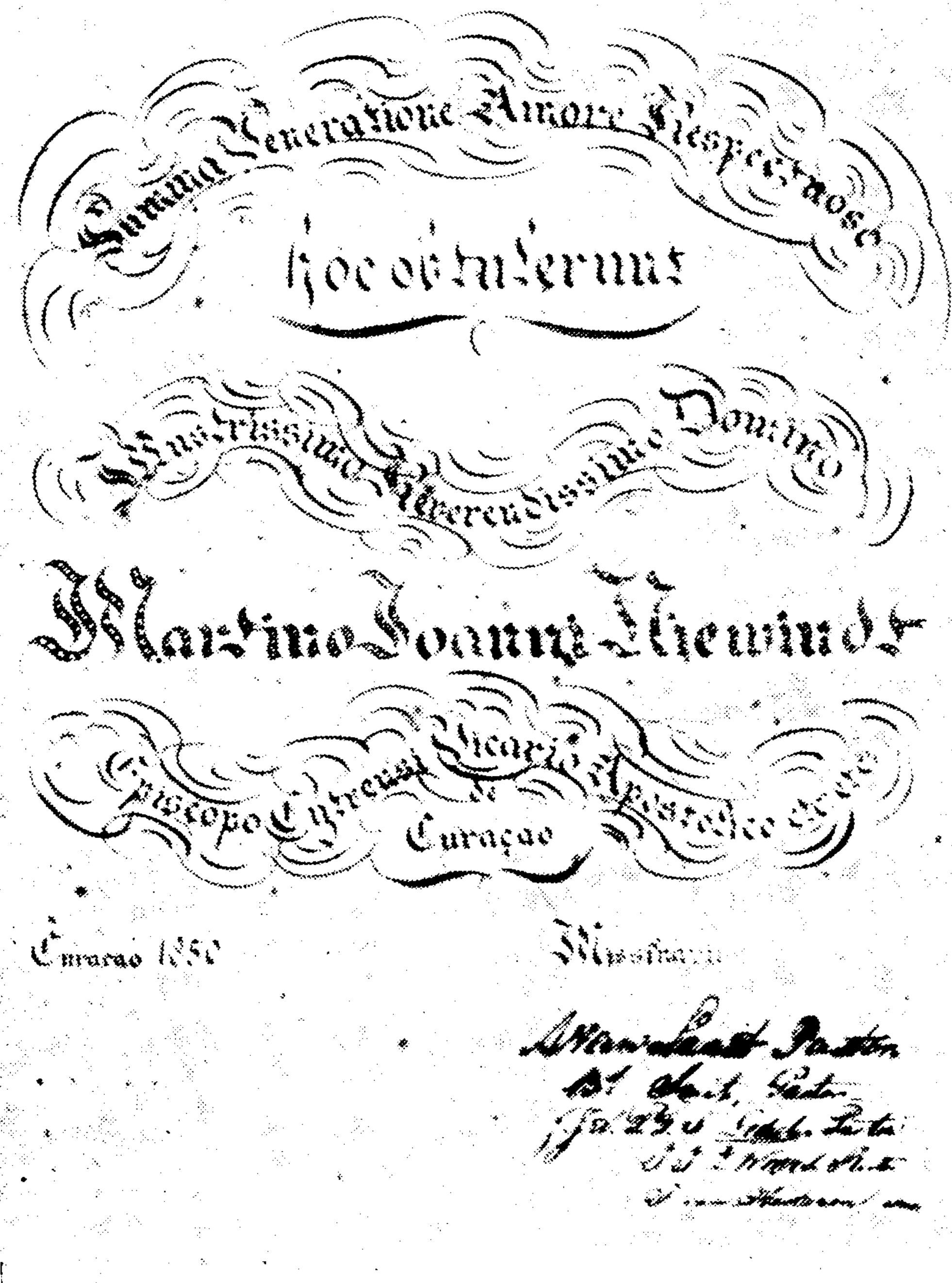
Het Gouvernement van Curaçao eerde zijn nagedachtenis door een weg naar een pas gebouwde kerk in een nieuwe wijk op Otrabanda naar hem te noemen.

De Katholieke gemeenschap op Curaçao eerde zijn nagedachtenis door op het plein van de St. Annakerk een standbeeld voor hem op te richten.

De Regering van de Nederlandse Antillen eerde zijn nagedachtenis door op de eerste eeuwdag van zijn verscheiden, speciale postzegels uit te geven versierd met zijn beeltenis.

Ons, Curaçaose katholieken, past het bij de honderdste jaargetijde van zijn overlijden God te danken dat Hij zulk een eminente prelaat uitgekozen heeft als grondlegger der missie.

Dr. W. Ch. de la Try Ellis.

Summa Veneratione Amore Respectuoso
hoc obtulerunt
Illustrissimo Reverendissimo Domino
Martino Joanni Niewindt
Episcopo Cytrensi Vicario Apostolico de Curaçao
Curaçao 1850

In het Bisschoppelijk Paleis is nog aanwezig het z.g. Pontificale van Mgr. Niewindt. Hieronder verstaat men het liturgisch boek dat een bisschop bij de eigenlijke pontificale plechtigheden gebruikt. De goed gebleven editie dateert uit de veertiger jaren van de vorige eeuw en werd aan Mgr. Niewindt ten geschenke aangeboden in 1850 door enkele van zijn toenmalige geestelijken. Bovenstaande foto is een reproductie van de sierlijk met de hand geschreven en door de schenkers ondertekende opdracht voor in het boek.

De strijder voor recht en deugd

N os ta recorda Mgr. Niewindt
O bispo stima di nos pueblo.
S emper e la lucha pa nos pueblo.

L aga nos honrele
O bispo, o heröe Niewindt.

H opi esclavitud ta'tin, cu ela kita, pa su pueblo.
O ra nos recorda su hechos nan, e ta un parti di nos historia
N os lo no lubidele nunca den nos historia.
R ecordando lo ke e la haci pa nos espiritual y matrialmente
E la sacrifica pa awe nos ta, i sa loke nos ta.
L oke nos a bira, i lo bin ta.
E mancipacion tabata su lema matrialmente.

S emper nos lo recordele
E gran obispo di nos pueblo.
M aske cuanto aña pasa riba djele.
P asombra e tambe ta un di es heröe nan di nos pueblo.
E la pasa ya pa otro mundo.
R iba un otro trono caminda e por sigi roga pa nos juinan di su pueblo aki riba mundo.

H. A. Isena.

Een vrije Nederlands vertaling van dit vers kan men lezen op pagina 6.

„Heer ik weiger de arbeid niet"

In wit marmer staat hij op het ST. ANNAPLEIN

Toen op 29 september 1927 op plechtige wijze een standbeeld was onthuld ter ere van de priester Martinus Joannes Niewindt, Apostolisch Prefekt en later eerste **Apostolisch Vicaris van de Nederlandse Antillen, verscheen daarvan een goed verslag in een van de plaatselijke bladen, waaraan wij het volgende ontlenen:**

Het was een glorieuze dag in de beschavings-geschiedenis van ons volk, een van de zeldzame grote dagen. In 1924 werd met veel luister en dankbaarheid het eeuwfeest gevierd van de aankomst van M. J. Niewindt op Curaçao. Toen werd tevens het denkbeeld geopperd een standbeeld voor hem op te richten. Het Curaçaose volk wilde uiting geven aan zijn grote dankbaarheid voor zijn beschaver en vader bij uitnemendheid. Door de vrijwillige bijdragen van het volk is het standbeeld er gekomen, in blank marmer, op het St Annaplein naast de St Annakerk, de historische plek, waar Mgr Niewindt gedurende zo vele jaren geleefd, gebeden en gestreden heeft voor het hem zo dierbare Curaçaose volk.

Het beeld, uitgevoerd in wit carrarisch marmer door de Italiaanse kunstenaar Leone Tommasi, verheft zich op een voetstuk, eveneens in wit marmer uitgevoerd. Het beeld zelf is twee meter hoog, het voetstuk 2.60 m. Op de voorzijde van het voetstuk bevindt zich het wapenschild van Mgr Niewindt, een malthezer kruis op een ongekwartierd veld, uit de vier hoeken aangeblazen door engelenkoppen, zinspelend op zijn naam „Nieuwe Windt", met de wapenspreuk „Domine, non recuso laborem" (Heer, ik weiger de arbeid niet!). Daaronder: Martinus Joannes Niewindt 1796 — 1824 — 1860", de data van zijn geboorte, aankomst op Curaçao en overlijden: eerste Apostolisch Vicaris van Curaçao.

Op de zijkanten staan: „Den strijder voor recht en deugd" en „Den beschermer en Leider van zijn volk". Op de achterzijde: „Hulde van het Katholieke Volk van Curaçao".

Met de zeer gewaardeerde hulp van de C.P.I.M. is het beeld opgericht en door een comité van dames met behulp van werklieden van de Isla was het kerkplein versierd met vlaggen, wimpels en groen. Alles wat iets betekende op Curaçao, was aanwezig om de onthulling bij te wonen. Om kwart over vijf arriveerde Mgr. Michael Gregorius Vuylsteke (de toenmalige Apostolisch Vicaris) in cappa magna, vergezeld door zijn secretaris Pater Wahlen. Even daarna verscheen onder het spelen van het „Wilhelmus" de wnd Gouverneur H Schotborgh, vergezeld van zijn adjudant. Onmiddellijk daarop besteeg de voorzitter van het feestcomité, de heer Roberto S. S. de Lannoy, het podium en sprak een openingswoord. Hij nodigde daarna Mgr Vuylsteke uit het beeld te onthullen. Mgr voldeed aan dit verzoek, maar richtte eerst de volgende woorden tot de verzamelde menigte:

„Het volk, dat zijn leiders eert eert zich zelf. Het is voor mij een onvergetelijk ogenblik, dat ik deze hulde mag brengen aan mijn doorluchtige voorganger, Mgr Martinus Niewindt, eerste Apostolisch Vicaris van Curaçao. Niet ter wille van zijn waardigheid is dit monument voor hem opgericht. De waardigheid alleen maakt de man niet groot. Maar zijn daden zijn leven, waarvan wij de vruchten voor ons zien, maken hem groot. Hij heeft de grondslag gelegd voor het godsdienstig leven op deze eilanden door het stichten van parochies en het hierheen roepen van priesters uit het moederland. Hij heeft de beschaving gediend door het openen van scholen. Hij heeft dit monument niet gezocht; hij heeft het verdiend. Niet van Ons, niet van onze geestelijkheid is het denkbeeld uitgegaan dit monument voor hem op te richten. Het volk heeft het gewild. En daarmee heeft het volk zich zelf geëerd. Want het volk, dat zijn leidert eert, eert zich zelf. Het staat aan u, volk van Curaçao, uw Leider te blijven eren, zijn lessen te blijven volgen. Het staat aan u, trouw te blijven aan hetgeen hij u geleerd heeft om te leven als mens en als christen. Gij zult hem weldra zien, zoals hij u wijst op uw plichten. Want dit is de hele uitdrukking, de hele betekenis van dit monument: Onderhoudt wat ik u geleerd heb!

Gij zult hem voor u zien in smetteloos marmer, dat door zijn kracht de onverschrokken strijd verzinnebeeldt, die hij voor u en uw geluk gestreden heeft, en door zijn smetteloze blankheid de zuiverheid zijner bedoelingen bij al zijn werk."

Toen viel het doek en temidden van het gejuich en applaus van de menigte zette de Banda Excelsior de Mgr Niewindtmars in, speciaal voor deze gelegenheid gecomponeerd door onze Curaçaose musicus, professor Jacobo Palm. Daarna besteeg de heer Roberto S. S. de Lannoy, voorzitter van het feestcomité, het podium voor het houden van zijn feestrede. Hij zei o.m.:

„Reeds vijf jaar na het heilig priesterschap te hebben ontvangen, stak de hooggeachte Martinus Joannes Niewindt de oceaan over, om het woord Gods te gaan verkondigen in het verre westen, om zielen te winnen voor de goede God, die zich over ons land ontfermde en in hem een zijner beste zonen naar hier zond om voor zijn heilige Naam te werken en te strijden. Ja, Martinus Joannes Niewindt was de man van de Voorzieningheid; zijn verschijning hier juist in die sombere dagen

van Curaçao's verleden, bewijzen dit feit.

Alle hoedanigheden nodig voor dat tijdperk, bezat hij in verheven mate. Hij verliet zijn vaderland, alles wat hem lief was, juist op het mooiste gedeelte zijns levens, om zich hier te wijden aan de verkondiging van het Evangelie, de veredeling en opheffing van ons volk.

Martinus Joannes Niewindt was de priester, die voor niets terugschrok, waar zijn priesterplicht en de liefde tot zijn volk hem riep. Hij heeft zijn leven gewijd aan het weldoen. Veel heeft hij gedaan, veel heeft hij geleden, veel heeft hij gestreden voor zijn volk. Zijn leven was een leven van eindeloos werken.

In 1842 door Paus Gregorius XVI tot bisschop van Cytrum verheven en benoemd tot Apostolisch Vicaris van Curaçao, bekrachtigt deze grote Apostel zijn onvermoeid werken door te getuigen: „Domine (si populo tuo sum necessarius) non recuso laborem" (Heer (indien ik nodig ben voor Uw volk), ik weiger de arbeid niet).....

Mgr Niewindt is de grondlegger geweest van de beschaving in de volste zin des woords, van het katholieke volk van Curaçao. Een bewijs van zijn schitterende arbeid mag heten het stichten van zovele parochies en het bouwen van zovele scholen. Reeds dertig jaar na zijn aankomst alhier bedroeg het aantal katholieken 25 duizend met 24 priesters.

Hij was de vader van de armen; de weduwen en wezen hadden in hem hun grootste steun; de ongelukkigen vonden bij hem altijd troost en verlichting. Zij, die in dit leven uitgemunt hebben door hun heldhaftige deugden, door stipt de weg te hebben gevolgd hun door Gods Voorzieningheid aangewezen, zij, die nooit teruggedeinsd zijn voor ondervonden tegenkantingen, zij, die alle wereldse genoegens hebben vaarwel gezegd en een leven van zelfopoffering hebben geleid, zich geheel en al wijdend aan het heil der mensheid: zij sterven niet; hun herinnering zal blijven voortleven als schitterende sterren aan de hemel. Daarom zal de herinnering aan Mgr Martinus Joannes Nie-

(Vervolg naar pagina 6.)

Mgr. Niewindt Achtergrond van zijn succes

Het is misschien een fout geweest bij de beschrijving van onze missiegeschiedenis, dat er niet altijd voldoende aandacht is besteed aan de daarmee evenwijdig lopende Nederlandse kerkgeschiedenis. Het is bijv. opvallend, dat in de eerste twee eeuwen na de verovering van deze eilanden door de Nederlanders het aantal missionarissen alhier zelden of nooit groter was dan een of twee. Een dergelijk gering aantal priesters was te enenmale te kleine voor de bediening van de Benedenwindse Eilanden, om de Bovenwindse nog maar buiten bespreking te laten. Twee priesters was juist te veel om het geloof te doen uitsterven en te weinig om het tot bloei te brengen. Een tamelijk wanhopige situatie dus.

Konden de Nederlandse katholieken daar nu niets aan doen? Waarom moest er gewacht worden tot Mgr Niewindt alvorens hierin radicaal verandering kwam? Dit is nu juist de vraag, die we hier graag even nader wilden behandelen.

° ° °

Toen de Nederlanders in 1634 Curaçao veroverden op de Spanjaarden, heerste in Nederland nog de beruchte plakkatentijd. Plakkaten waren verbodsbepalingen tegen het katholicisme. De katholieken mochten zo ongeveer niets meer. Ze mochten leven en ze mochten katholiek zijn, maar daar was dan ook zo ongeveer alles mee gezegd. Ze mochten hun godsdienst niet in een kerk uitoefenen, de priesters mochten niet in priesterkleding op straat komen.

Kinderen werden gedwongen naar de openbare school te gaan, die volledig protestant was, enz. Met die dwang bedoel ik, dat er geen keuze was voor hen: ofwel de protestante school of geen school. Ze mochten hun kinderen zelfs niet eens naar een katholieke school in het buitenland sturen. En dat hele gevecht op leven en dood tegen het katholicisme werd door de Calvinisten gevoerd onder de ongelofelijke leuze van.... vrijheid van godsdienst!

Particuliere woningen, verborgen lokalen in achterbuurten en vergeten straatjes, pakhuizen en schuurkerken moesten door de katholieken noodgedwongen gebruikt worden als Godshuizen. De schout en zijn rakkers moesten tegen hoge sommen omgekocht worden, om oogluikend de uitoefening van de katholieke godsdienst toe te staan. Dat Nederland onder dergelijke omstandigheden weinig of niets aan missie-arbeid kon doen, zal voor iedereen nu wel duidelijk zijn.

° ° °

En dan de periode van 1795 tot 1813, de Napoleontische tijd. Het zijn nl. juist de jaren van Napoleons opkomst tot diens val, jaren die samenvielen met de tijd van Niewindts geboorte en jeugdjaren, aangezien hij geboren werd in 1796. Hij groeide op met de leuze van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap. Alle godsdiensten van de burgers werden gelijkgesteld voor de wet. Officieel was het katholicisme nu vrij.

In de eerste werkelijke volksvertegenwoordiging werden dertig van de honderd zes en twintig zetels door katholieken bezet; onder deze waren zelfs enkele priesters. De grondwet van 1801 bepaalde, dat elk kerkgenootschap in het bezit zou blijven van de kerkgebouwen, die het in het begin van de 19e eeuw (dus op 1 januari 1801) bezat. Dat betekende voor de katholieken wel een groot verlies, maar boven de Moerdijk waren ze niet eens zo erg gecharmeerd met het aanbod van een aantal afgenomen en nu schromelijk verwaarloosde en verminkte kerken. En in Brabant hadden de katholieken bijtijds vele kerken teruggekregen. Priesters hadden voortaan geen vergunning meer nodig om in het land te komen en de godsdienst te bedienen. De katholieken konden voortaan vrijelijk kerken bouwen en nieuwe parochies oprichten, zonder dat de Staat er zich mee bemoeide. Reeds in 1799 werden in Nederland drie seminaries geopend voor de opleiding van priesters. Vóór dien moesten ze in het buitenland worden opgeleid. Voor 's-Hertogenbosch kwam er een seminarie in die stad zelf, voor het Aartspriesterschap Holland, Zeeland en West-Friesland een te Warmond en voor de overige zes Aartspriesterschappen een te 's-Heerenberg. Dit plaatsje ligt in de Lijmers, een landstreek in de provincie Gelderland, ten oosten van de lijn Arnhem—Lobith; het ligt vlak bij de Duitse grens.

° ° °

De katholieken overwonnen langzaam maar zeker hun minderwaardigheidsgevoel, hun opgedrongen door eeuwen van vervolging, achteruitzetting, machteloosheid, armoede en tegenwerking. De dappersten en energieksten onder heen verrichtten enorme pioniersarbeid. Zoals daar waren Joachim Le Sage ten Broek, Alberdinck Thijm, Cornelis Broere, Mgr Joannes Zwijsen, Chedeville, Cramer, Smits en vele anderen. Jammer dat in deze reeks van strijdbare, energieke en actieve katholieke voormannen nooit de namen vermeld worden van Mgr Grooff en Mgr Niewindt. Mgr Grooff heeft het moeten afleggen tegen de tyrannieke gouverneur-generaal van Nederlands Oost-Indië, maar deze nederlaag heeft hem bij de Nederlandse katholieken roem, verering en veel geschenken aangebracht. Wat Mgr. Niewindt hier gepresteerd heeft, kan men wijd en breed vermeld vinden in de Missiegeschiedenis van de Nederlandse Antillen.

M.L.

Emancipator

De grootheid van de eerste Nederlandse bisschop (titulair) van Curaçao en Onderhorigheden komt zonder enige twijfel wel het meest uit in de talrijke pogingen door hem ondernomen om het lot van de slaven te verzachten en deze verachte bevolkingsgroep rijp te maken voor de komende emancipatie. Hiermede is natuurlijk niet beweerd — het zou van grote naïviteit getuigen zulks te veronderstellen en weinig inzicht verraden in de vaak dynamische loop der onstuitbare gebeurtenissen — dat de emancipatie der slaven op onze Antillen er zonder Niewindt niet gekomen ware, of zijn uitsluitende arbeid zou zijn geweest. Wie zou in ernst durven volhouden, dat zonder Washington de tegenwoordige Verenigde Staten nog een Engelse kolonie zouden zijn, of dat de vijf Bolivar-staten zonder het optreden van de Libertador in politiek opzicht nog zouden zijn gekoppeld aan het Spaanse Moederland? Suriname heeft geen Nieuwindt-figuur gehad, toch kwam ook daar de emancipatie. Maar om dan daaruit te concluderen: dus Niewindt heeft geen recht op de eretitel van Emancipator zou wel een zeer kinderlijke gevolgtrekking zijn. Want met evenveel recht zou men ook kunnen zeggen: Suriname had geen Emancipator — maar toch wel grote strijders voor de abolitie als Mr. Gefken — niettemin kwam daar toch de vrijmaking der slaven. De harde feiten die geschiedenis vormen, wijzen de belangrijkheid uit van de rol door Niewindt in deze tragische worsteling van een verachte stand en haar kampioenen gespeeld en de archieven van het Vicariaat, het Gouvernement en Den Haag (Westindisch archief) leveren bewijzen te over voor het terecht dragen van deze eretitel door een man, wiens ganse leven was gewijd aan het geestelijke (en stoffelijke) welzijn van zijn medemens.

Maar: Niewindt was geen Wilberforce. Het heeft lang geduurd vóór hij tot het inzicht kwam, dat de emancipatie der slaven een onontkoombare noodwendigheid was en een gevolg van de rijpheid der tijden. De publieke mening — eindelijk murw gemaakt — verdroeg eenvoudig de slavernij niet langer. Niewindt heeft die publieke mening niet gestuwd in die richting, dat was de schier bovenmenselijke taak aan mannen als Wilberforce en vrouwen als Mrs. Henriette Beecher Stone voorbehouden. Doet zulks af aan de waarde van zijn arbeid? Betekent dat, dat zijn zwoegen om de slaven de komende vrijheid waard te maken, om hen rijp te maken voor dit onwaardeerbaar privigele, van nul en gener waarde was? Mag hem daarom een ere titel worden onthouden — want die vrijheid was toch wel gekomen — en is het toekennen van zulk een titel aan een waarlijk groot prelaat een hinderlijk exces van mensenverering?

Wij geloven, dat op deze vragen het antwoord duidelijk is. In een tijd, dat Rooms Katholiek en Protestant tegenover de slavernij een weifelend en niet eensgezind standpunt innemen, dat de leuze „a Christian can be no slave-holder" eigenlijk alleen door de Methodisten wordt hoog gehouden, is ook de houding van Niewindt onzeker en ontbreken van hem uitspraken, waarin hij de slavernij veroordeelt. Dat hij zelf een slavin had, is daarbij natuurlijk geen argument voor een eventuele houding ten gunste van de slavernij. Dit vloeide simpelweg voort uit de moeilijkheid vrij huispersoneel te krijgen. Zo is hij de eerste jaren van zijn werkzaamheden op Curaçao kind van zijn tijd en aanvaardt het instituut der slavernij. Maar reeds vanaf zijn eerste optreden in de kolonie blijkt hij een open oog te hebben voor de noden der slaven; als geestelijke natuurlijk in de allereerste plaats de geestelijke noden. Scherp ziet hij van de aanvang het grote vacuum, waarin de slaaf leeft: zonder God en godsdienst, zonder de troost van het Evangelie en het Sacrament, onwetend en bijgelovig, werkt hij en leeft hij en sterft hij. Het huwelijk is hem verboden, een normaal gezinsleven onbestaanbaar, reine verhoudingen worden niet geduld. Dat een christelijke maatschappij zulks nauwelijks een eeuw geleden kon aanvaarden, lijkt ons nu volkomen onbegrijpelijk, maar was toch een onbetwist feit.

Aan emancipatie denkt Niewindt niet, als hij deze toestanden constateert en analiseert. Wel aan verbetering in de positie der slaven en het betomen van de willekeur der meesters. Dadelijk springt hij in de bres voor zijn zwarte en gekleurde parochianen: hij wendt zich herhaalde malen tot de Gouverneur, hij schrijft een supliek tot de Koning. Maar bovenal: hij gaat de slaaf opzoeken, niet alleen zieken en stervenden zien de prelaat aan hun zijde, ook de gezonden, de kinderen, allen. Zijn ideaal wordt: kerken bouwen, overal op het eiland, en bij iedere kerk een school. Voortdurend dringt hij aan op onderwijs aan de slavenkinderen, in de eerste plaats weliswaar godsdienstig onderricht, maar ook gewoon onderwijs. Deze drang wordt sterker, wanneer in de Engelse en Franse koloniën de slavernij is afgeschaft. De slechte resultaten aldaar, waar de opheffing van de slavernij een „barbarism of the deepest dye" ten gevolge had, opende voor Niewindt eerder dan voor anderen de ogen voor de noodzaak van onderricht. Zo wordt hij de grondlegger voor het bizonder lager onderwijs. Onnoemelijk zijn de moeilijkheden, die hij overwinnen moet; het koloniaal Bestuur geeft niet alleen geen cent uit voor dit onderwijs, doch werkt vaak tegen. Grote wilskracht en diep geworteld geloof doen Niewindt volhouden: Non recuso laborem, Domine. Ik weiger de dienst niet, Heer! Dit trotse devies wordt zijn vaandel, doch maakt hij zich eerst na vele aarzelingen, teleurstellingen en beproevingen eigen.

Eerst na 1848 ziet Niewindt scherp, dat emancipatie onontkoombaar is en eis des tijds. Des te ijveriger worden zijn pogingen om deze voor de kolonie zonder strubbelingen en voor de slaven zonder nadeel te doen verlopen. Zijn werkkracht verdubbelt, velen in het Moederland ontvangt zijn smeekbeden om steun, geld en priesters. Zijn gezondheid lijdt onder zijn gestage werken, maar hij versaagt niet. Hij ontwikkelt zelfs een plan tot emancipatie, dat hoewel niet aanvaard, toch onderwerp is geweest van ernstige bestudering in het Moederland. Oprecht is zijn vreugde als hem blijkt, dat het de Regering in Nederland ernst wordt met haar pogingen tot bevrijding der slaven, maar groot zijn teleurstelling als diverse ontwerpen in de Tweede Kamer stranden en de bevrijding steeds maar wordt uitgesteld. Hij sterft 12 januari 1860 zonder zijn innigste wens — de emancipatie — te hebben mogen meemaken. Deze kwam door allerlei technische handicaps, eerst twee-en-een-half jaar later.

Is het mensenverering hem de titel toe te kennen van Emancipator? Hij heeft meer voor de slaven in de kolonie Curaçao en Onderhorigheden gedaan dan ooit iemand vóór hem of na hem. Hij was zijn tijd niet vooruit. Hij spreekt en schrijft niet eer over emancipatie dan nadat deze in de Franse koloniën een feit was geworden, d.w.z. na 1848. Maar dat hij heeft ingezien, dat vrijheid een gave is, die de mens — en dus ook de slaaf — eerst dan kan genieten, wanneer hij door godsdienstig en gewoon onderwijs daartoe is rijp gemaakt, dat is zijn grote verdienste. Dat doet hem van de schouders en opwaarts groter zijn dan zijn tijdgenoten op deze eilanden.

Eens had hij geschreven „dat het een onmiskenbare waarheid is, dat men niet zelden iets kleins begint om iets groots daar te stellen". Inderdaad, daar werd door hem wat groots verricht.

Twee-en-een-half jaar na zijn dood werd de Emancipatie een feit. Zonder enige ongeregeldheid, zonder opstootjes en in alle waardigheid werd deze grote dag door vrijen en vrijgemaakten gevierd. Dat dit mogelijk was, had men zeker goeddeels te danken aan de man, die deze heuglijke stonde niet meer mocht beleven, doch die niettemin — zonder overdrijving en zonder mensenverering — de eretitel mag dragen van EMANCIPATOR.

DR. CORNELIS CH. GOSLINGA.

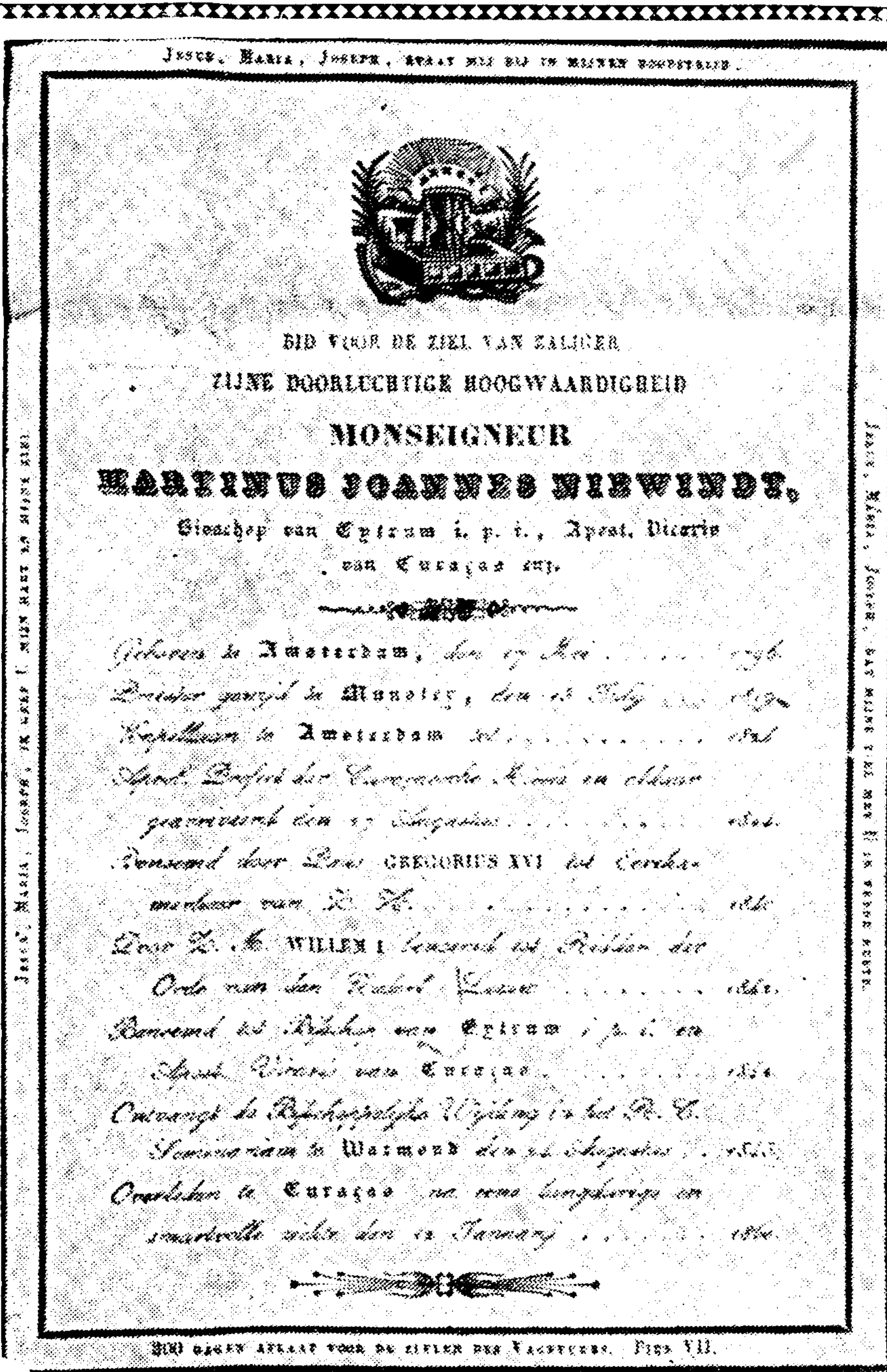
recht en deugd

W ij gedenken onze bisschop Niewindt
IJ verig en moedig streed hij voor dit volk

Z onder dralen of schrikken voor alle tegenstand
U bent onze held en onze beminde Mgr. Niewindt
L angzaam erkende men in U, onverschillig van geloof of stand
L ands vrijheids held en breker van de tegen stand.
E daarom, danken wij aan U zo veel Mgr. Niewindt.
N immer zal Uw naam door ons volk vergeten worden.

H istorisch zal U met ons verbonden blijven Mgr. Niewindt
E en onvergetelijk deel geworden van dit volk
M ogen Uw daden ons steeds tot voorbeeld strekken

E n dat ieder er profijt van zal blijven trekken.
R ondom Uw standbeeld staan de kinderen van Uw volk
E n eren U, hun held, hun bisschop Mgr. Niewindt
N immer vergeten wij dat Uw leuze was, Emancipatie voor dit volk.

Jesus, Maria, Joseph, staat mij bij in mijnen doodstrijd.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
ZIJNE DOORLUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID
MONSEIGNEUR
MARTINUS JOANNES NIEWINDT,
Bisschop van Cytrum i. p. i., Apost. Vicaris van Curaçao enz.

Geboren te Amsterdam, den [illegible] Mei [illegible]
Priester gewijd te Munster, den [illegible]
Kapellaan te Amsterdam [illegible]
Apost. Prefect der Curaçaosche Missie en aldaar gearriveerd den [illegible] Augustus [illegible]
Benoemd door Paus GREGORIUS XVI tot [illegible] van Z. H. [illegible]
Door Z. M. WILLEM I benoemd tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw [illegible]
Benoemd tot Bisschop van Cytrum i. p. i. en Apost. Vicaris van Curaçao [illegible]
Ontvangt de Bisschoppelijke Wijding in het R. C. Seminarium te Warmond den [illegible] Augustus [illegible]
Overleden te Curaçao na eene langdurige en smartelijke ziekte den [illegible] January [illegible]

300 dagen aflaat voor de zielen des vagevuurs. Pius VII.

Tijdens de uitvaart van Mgr. Niewindt in de Santa Anakerk op 13 januari 1860 werd bovenstaand „bidplaatje", in die tijd gebruikelijk, uitgereikt aan de aanwezigen. Het hierboven gereproduceerde exemplaar is eigendom van pater M. Latour, die zich voor de geschiedenis van het Apostolisch Vicariaat door zijn navorsingen en publicaties zeer verdienstelijk heeft gemaakt. Er komen enkele van de voornaamste levensdata van Mgr. Niewindt op voor, terwijl op de (niet-gereproduceerde) achterzijde enige toepasselijke bijbelteksten zijn bijeengebracht. De exemplaren zijn zeldzaam, maar hier en daar blijkt er toch een uit pieteit bewaard te zijn gebleven.

Zijn Standbeeld

(Vervolg van pagina 5.)

windt eeuwig blijven voortleven in de harten der katholieken van Curaçao, en zijn glorierijke figuur zal altijd omstraald zijn door een aureool van verheven grootheid. Als plicht van hulde en dankbaarheid aan de nagedachtenis van deze waarlijk grote man en edele weldoener heeft de katholieke bevolking van Curaçao, erkentelijk voor zijn grootse beschavingswerken, voor zijn zwoegen en strijden, zijn eindeloze weldaden, hem dit standbeeld opgericht, opdat de komende generatiën dankbaar de grootste eerbied en verering en liefde zouden tonen aan de nagedachtenis van deze eerbiedwaardige Apostel van de Curaçaose beschaving, de emancipator van ons volk."

Onder daverend applaus daalde de spreker van het podium af en legde een lauwerkrans aan de voeten van het standbeeld neer.

Toen trad een schooljongen naar voren en hield een keurige toespraak, waarop de leerlingen van de St Vincentiusschool onder leiding van frater Richardus een danklied zongen, begeleid door de Banda Excelsior.

Met een woord van welgemeende dank besloot de voorzitter van het comité deze indrukwekkende plechtigheid.

Mgr. Niewindt werd gewijd in gesloten kapel

„Om de protestanten niet te prikkelen"

In Augustus 1843 werd er hard gewerkt in de Mozes en Aaron kerk. Verschillende mannen waren druk aan het schoon maken; er liep een bloemist heen en weer om allerlei plannen te maken voor de versiering van het priesterkoor. Men kon aan alles merken, dat er iets groots ging gebeuren. Wat was er dan aan de hand? De Amsterdamse priester M. J. Niewindt, die in 1824 als missionaris naar het eiland Curaçao was vertrokken, was met goedvinden van de Regering in 1842 benoemd tot Apostolisch Vicaris van deze bloeiende missie. Aanvankelijk had hij er over gedacht om de wijding in Amerika te ontvangen, maar omdat hij toch naar Nederland moest vertrekken te om steun voor zijn missiegebied te vragen, besloot hij om in zijn geboortestad Amsterdam de wijding te ontvangen. Geen kerk was daarvoor beter geschikt, dan de majestueuze Mozes en Aaron, die in 1841 was geconsacreerd.

Plaats voor 10 gulden

Toen de wijbisschop, baron van Wijkerslooth, die als consecrator was aangezocht, hiervan kennis had genomen, liet hij aan pastoor Van Giesen weten, dat eind augustus 1843 in zijn kerk de bisschopswijding zou plaats hebben. Dit was een gebeurtenis voor katholiek Amsterdam en de pastoor besloot dan ook daar extra werk van te maken. Het lekte spoedig uit en aldra kwam men van heinde en ver naar Amsterdam, om de pastoor te vragen een plaats in de kerk te reserveren. Want sinds de Hervorming was in het openbaar in ons land nog geen bisschop gewijd. Men vertelt zelfs, dat er plaatsen voor tien gulden werden verkocht, een zeer hoog bedrag voor die tijd.

Bisschop bezweek

Maar ook de Protestanten roerden zich. Zij vonden het verschrikkelijk, dat een dergelijke plechtigheid in Amsterdam zou plaats vinden en zij protesteerden bij het gemeentebestuur. Nu was dit voor geen kleintje vervaard; het wilde zich niet voor de wagen van de Gereformeerden laten spannen en het liet pastoor Van Giesen weten, dat het geen bezwaar tegen de conscratie hadden. Maar de Regering in Den Haag dacht er anders over: Men moet de Protestanten niet onnodig prikkelen, meende de Directeur-Generaal van het Departement van eredienst en daarom verzocht hij aan Mgr Van Wijkerslooth om de Vicaris in een gesloten kapel te wijden. De bisschop bezweek voor de aandrang van De Pelichy en hij liet pastoor Van Giesen weten, dat de wijding in de Mozes en Aaronkerk niet kon doorgaan.

De pastoor, die met de voorbereidingen bijna klaar was gekomen, was zeer teleurgesteld. Maar hij niet alleen. Ook het volk was onaangenaam verrast, want het leefde geheel en al met de komende consecratie mee. In een brochuurtje „Waarom heeft de bisschoppelijke consecratie van Mgr Niewindt niet te Amsterdam plaats gehad?" (een zeldzaam boekje, aanwezig in de bibliotheek van het Begijnhof) wordt de stemming van katholiek Amsterdam aldus getekend: „Het volk was verslagen, gebelgd, verontwaardigd en zelfs uit de mond der meest bedaarde lieden, die om des vredes wille gewoon zijn van alle beoordelingen der gebeurtenissen van de dag verwijderd te blijven, hoorde men een woord van afkeuring over het opschorten der plechtigheid."

De pastoor besloot de beschikking ongedaan te maken en hij begaf zich naar de opperbestuurder van de Hollandse zending, de Nuntius Ferrieri. Deze deelde hem mede, dat noch Mgr Van Wijkerslooth, noch Mgr Niewindt met hem over deze aangelegenheid hadden gesproken; hij wist alleen, dat de Koning niet graag had, dat de wijding in Amsterdam zou plaats vinden. „Versta u dan met de wijbisschop", zei Mgr Ferrieri, „en ongetwijfeld zult u dan meer te weten komen."

Nog eens praten

Pastoor Van Giesen schoot echter niet veel op: Mgr Van Wijckerslooth zat er echt mee te kijken en wist niet wat hij doen moest. „Ik ga nog eens met de politie praten en als die geen bezwaar heeft, zal ik nogmaals de zaak aan de internuntius voorleggen." De priester, die erg gezien was in Amsterdam, kreeg van de politie alle medewerking en met deze toezegging in handen ging hij weer naar Ferrieri. Deze hoorde alles aan en zei: „Alles goed en wel. Ik voor mij heb geen bezwaren, maar ge moet rekening houden met de koning. Ge weet, dat hij de katholieken goed gezind is en misschien zou men zijn stemming kunnen bederven door deze wijding met alle geweld door te drijven. Ga dus nog eens praten met de Directeur-Generaal van het Departement van Eredienst."

Ik ga zelf naar de Koning, riep de pastoor uit. Het is te proberen, antwoordde Ferrieri weinig hoopvol. Nog die zelfde dag vroeg de pastoor een audiëntie aan bij de Koning. Koning Willem II, die wel goedaardig was, maar de doortastendheid miste om een aangelegenheid definitief af te wikkelen, wilde er niet over praten. „Ga maar weer naar Mgr Ferrieri", liet hij hem door zijn adjudant weten.

Kastje - muur

De pastoor voelde, dat hij van het kastje naar de muur gestuurd werd: de Koning durfde niet helemaal nee zeggen, bang als hij was voor de kritiek van de katholieken van Amsterdam, die over het algemeen zeer aanzienlijk waren, en ja zeggen ging ook niet, want hij mocht de Protestanten niet tegen het hoofd stoten. Hij wist niet wat hij ervan denken moest en ten einde raad vroeg hij dan aan de wijbisschop Mgr Van Wijkerslooth om de zaak in orde te maken. „Doe nog eens uw best", zei de pastoor, „katholiek Amsterdam rekent er vast op."

Van Giesen ging weer naar de hoofdstad terug en gelastte de werklieden door te gaan met de voorbereidingen. Van Wijkerslooth ging kort daarop met de internuntius praten. „Begin er niet meer over", sprak Ferrieri, „ge kent het gevoelen van de Koning; houd daar rekening mee." Nog enkele dagen hield Mgr Van Wijkerslooth de kwestie in beraad. Toen hakte hij de knoop door. Hij stapte naar Warmond en vroeg aan zijn vriend, president van Vree, om in zijn kapel de wijding te mogen toedienen.

Wekker

Twee dagen voor de consecratie kreeg pastoor Van Giesen het definitieve bericht, dat de wijding niet in de Mozes en Aaron, maar in de kapel van Warmond zou plaats vinden. Het gaf nog heel wat beroering onder de katholieke Amsterdammers, maar tenslotte legden zij er zich toen ook bij neer. De tijden waren nog niet rijp voor grootse katholieke plechtigheden; de eigenlijke emancipatie moest nog plaats vinden. Maar toch schudde deze mislukte plechtigheid velen wakker en zo was dit ook een schakel in de bewustwording van katholiek Amsterdam.

Markante bijzonderheden

In de „Sursum Corda" van 13 januari 1951 kwam onder de rubriek „Amsterdamse Kroniek" een artikel voor, getiteld: Rond de Heilige Stede, Schetsen uit het verleden van katholiek Amsterdam, een Bisschopswijding van Mgr Martinus Niewindt, eerste Apostolisch Vicaris van Curaçao (1824—1860). Het bevat een aantal markante bijzonderheden, die in het hiernaast afgedrukte artikel worden vermeld.

Eisenhower: Kom voor Uw eigen geloof op

President Eisenhower heeft na het bijwonen van een kerkdienst, tegenover functionarissen en congresleden, die met hem de kerk — enkele uren vóór de nieuwe zitting van het congres — hadden bezocht, verklaard: „Er zijn Amerikanen, die van tijd tot tijd histerisch doen over de wetenschappelijke verichtingen van het goddeloze communisme. Zij zouden er echter beter aan doen hun eigen geloof en filosofie te onderzoeken en daarvoor op te komen."

Laatste nieuws

Venezuela

Het Nationale Vakverbond van Venezuela heeft besloten een algemene staking te gelasten, indien zich onvoorziene gebeurtenissen van welke aard ook zouden voordoen, die een gevaar inhouden voor het gevestigde democratische gezag. De leiding van het Vakverbond deelde voorts mee, dat bereids alle maatregelen zijn genomen, opdat de arbeiders, kantoorbedienden en landbouwers voor onbepaalde tijd in algemene staking gaan, wanneer de omstandigheden zulks zouden vereisen. De zegslieden van de bond verklaarden, dat in het federale district van de hoofdstad een eerdere order van kracht is, dat de arbeiders zich in speciale brigades op straat zullen begeven om aan elk optreden van hen, die een anti-democratische samenzwering in de kaart spelen, de pas af te snijden.

De vakbonden hebben aan de president van de republiek, Romulo Betancourt, aangeboden hun organisatie van arbeidersbrigades in Caracas en omgeving beschikbaar te stellen om te waken tegen gewelddadige betogingen. Betancourt heeft dit aanbod afgewezen, omdat de aanvaarding ervan een tweeheid zou scheppen in de functie van de vakbondbeweging en het politie-apparaat.

Treurig

De anti-semietische actie in de wereld heeft een verscherping ondergaan. De eerste hakenkruisen deden hun intrede in Marokko, dat tot dusver gespaard was gebleven. In Argentinië komen met teer aangebrachte nazi-leuzen en -opschriften steeds veelvuldiger voor op de muren in de hoofdstad en in de steden in de provincie. Te Salta, 1.500 km ten noorden van Buenos Aires, zijn alle winkels, die aan joden toebehoren, met hakenkruisen beklad. In de badplaats Mar del Plata drongen jongens en meisjes, die aangesloten zijn bij een vereniging van nationalistische studenten, het strand binnen en schreeuwden „dood aan de joden". Van dit optreden bleken de zomergasten niet te zijn gediend en er ontstond een algemene vechtpartij. De jongelui maakten zich uit de voeten voor de komst van de politie.

In Buenos Aires en de voorsteden zijn auto's, die eigendom zijn van joden, beschadigd. Joodse persoonlijkheden worden telefonisch bedreigd en op de muren worden opschriften aangebracht in de trant van „Wees vaderlandslievend; dood een jood".

Ook in Oostenrijk is een verscherpte actie waar te nemen. In Salzburg zijn pamfletten verspreid van de volgende inhoud „Socialistische landskinderen van Oostenrijk, spoedig zal de Hitler-vlag over Oostenrijk wapperen. Weg met de zwart-rode coalitie (van de volkssocialisten). Leve de Führer".

Kongo

In Belgisch Congo hebben zich nieuwe incidenten voorgedaan tussen de Loeloea- en Balboea-stammen, die negen doden hebben geëist. Meer dan honderd hutten zijn in brand gestoken.

Een vijftigtal kilometers van Loeloeaburg is een trein door onbekenden aangevallen en met stenen bekogeld.

ADENAUER onderstreept bondgenootschap

Elk verzet tegen de aanvallen op de vrijheid door het oosten zou tevergeefs zijn zonder de hulp van de westelijke mogendheden en vooral van Amerika, heeft bondskanselier Adenauer verklaard in de Westberlijnse kamer van afgevaardigden, die ter gelegenheid van zijn bezoek in buitengewone zitting was bijeengekomen.

De bondskanselier was van oordeel, dat alle voorstellen, welke indertijd op de mislukte conferentie van buitenlandse zaken te Genève waren gedaan, nu van de baan zijn. „Men kan niet alles opnieuw beginnen waar men toen gebleven is", meende hij.

Chessman in Quarantaine

Caryl Chessman, die al elf jaar geleden ter dood werd veroordeeld maar steeds uitstel van executie wist te krijgen, is onlangs met vier lotgenoten in de gevangenis van San Quentin in Californië tot vijf dagen isolement veroordeeld, omdat zij een collega hadden gemolesteerd die zich bij het kijken naar een televisie-uitzending van een voetbalwedstrijd naar voren zou hebben gedrongen.

Radio en Televisie

CUROM

(346,8 meter)

DINSDAG

15.15 Een kwartier met Los Paraguoyos
16.30 Jukebox Bonairiano
18.00 Regeringsuitzending (Pap.)
18.10 Noticia na Papiamento
18.15 Het Heineken-kwartier
18.30 „The Voice of Israel", in samenwerking met de Isrealische consul op Curacao
19.00 Regeringsuitzending (Ned.)
19.10 Nieuwsberichten
19.45 Het programma van de Overzeese Gas- en Electriciteits Maatschappij
21.15 Uitzending van het Cultureel Centrum Curacao
21.30 Een programma van klassieke muziek met toelichting van Max van Gijn

WOENSDAG

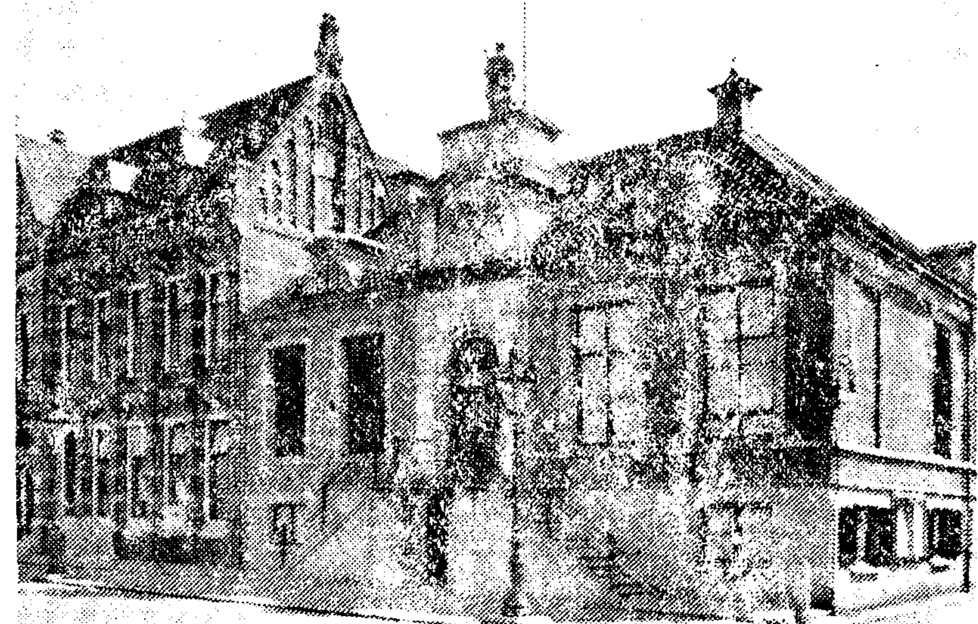
8.00 Herhaling van het nieuws en programmaoverzicht
9.45 Muziek uit Frankrijk
10.30 Klassieke muziek: werken van de Spaanse componist Justo de Badajoz
11.15 Herhaling groeten uit Nederland
11.30 Raul Rosales aan de vleugel
11.45 Cubaanse artisten
11.55 Noticia na papiamento
12.30 Berichten ANP- en Curom-nieuwsdienst
13.00 Zwerftocht door de Latijns-Amerikaanse muziek
14.00 De violiste Johanna Martzy
15.15 Een kwartier met Tonnij Schifferstein
15.30 „Op de thee bij C.T C."
16.30 Hora infantil bao di direccion di Sr Laura Hart
18.00 Noticia na papiamento
18.15 Variedad Musical
18.30 Voor de Nederlandse koopvaardij
19.15 Palacios-programma (Spaans)
19.45 De lichte toets met muziek uit de Ver. Staten
21.00 The Jacksons
21.15 Attentie voor Elis Juliana
21.30 „The Philips Music Box"
22.00 „Musical Nightcap"
22.50 Het belangrijkste nieuws van de dag

RADIO NEDERLAND WERELDOMROEP

16,85, 19.45 en 25,18 meter

DINSDAG

18 41 Commentaar op het nieuws
18.43 Nederlands nieuws
18.50 Muziek uit Portugal
19.10 Kroniek voor de Antillen en Suriname
19.40 Emigratiepraatje
19.45 Onder de loep
19.55 Cabaretprogramma met RRens van Dorth, Truus Koopmans en Cas Oosthoek
20.10 Persoverzicht
20.20 Stemmen uit het moederland (Liedjes en groeten)
20.42 Beursnieuws
20.45 Ter overdenking, door Rector A. H. Schlülleen

....Stemmen uit het moederland...

WOENSDAG

18.32 Nieuws
18.50 Dansmuziek
19.05 Muziek, nieuwtjes en groeten voor Suriname
19.35 Vrolijk woensdagavondprogramma
20.25 Stemmen uit Europa
20.40 Nieuws in het kort
20.42 Beursnieuws
20.45 Ter overdenking, door ds G. R. Visser

RADIO KELKBOOM

DINSDAG

18.15 Cumpleaños feliz
18.30 Dinnermuziek
18.45 Voorlichtingsdienst
19.00 Noticias na papiamento
19.15 Musica Varia
19.30 Musica Hulandez
19.45 Nieuwsberichten
20.00 Norte Americana
20.15 Lagrimas de una madre
20.30 Musica Varia
21.00 Musica poesia y composicion antillana
21.30 Paticiones

WOENSDAG

11.31 Musica cu Danzones, Boleros y cha cha
12.00 Lunchmuziek
12.10 Noticias locales
12.25 Nieuwsberichten
12.45 Norte Americana
12.45 News in nutshell
13.00 Musica Varia
16.00 Musica mejicana
16.30 Noticias lokaal-polis y deportivo
16.45 Cocktail musical
17.00 Danzones cubanos
17.15 Un programa cu Lucho Gatica
17.30 Un programa cu Carlos Argentino
17.45 Calypsos
18.00 Programa di Neutricia

RADIO CARACAS TELEVISION

DINSDAG

17.15 Peliculas
18.00 El show de Renny
19.15 LLa novela ace
19.30 No diga si, no diga no
20.00 El observador Creole
20.15 La novela Palmolive
20.30 Suspenso con Alfred Hitchcock
21 00 La novela Camay
21.15 Dick Roy, detective privado
21.30 Documentales
22.00 Cortes cinematograficos
22.30 Cineprograma

WOENSDAG

8.30 Peliculas
10.00 El calendorio de mama
10.30 Cosas de mujeres
11.15 La perfecta ama de casa
12.00 El show de las doce
13.15 Su novela Fab-vorita
13.30 El imparcial television
14.00 Agencia de colocaciones T.V.
14.30 Club feminino
15.00 Por el ojo de la cerradura
16.00 Estudio de Hector Monteverde
16.30 Peliculas

****

beursberichten

Amsterdamse Beurs

Aanvankelijk waren de internationale waarden vanmiddag aan de flauwe kant als gevolg van de teleurstellende slotkoersen uit New York. Op lagers koersen werd door het buitenland goede steun geboden waardoor de internationals over de gehele linie een goed herstel te zien gaven waardoor het verlies ten opzichte van de slotkoersen van gisteren werd gereduceerd. Ook de scheepvaarten herstelden zich zeer goed en sloten slechts een weinig lager. Van de Cultures, Deli en HVA beter, Amsterdam Rubbers onveranderd. Na een flauwe opening staatsfondsen op het niveau van gisteren.

Kon Olie 166.60
Unilever 762 1/4
Philips 791 3/8
Philips pref 292
AKU 488 1/8
Scheepvaartunie 163
KNSM 192 1/2
KPM 145 1/2
Ned Handel My 255 1/2
Nat. Handelsbank 190
HVA 169
Amsterdam Rubber 123 3/4
Deli Mij 196.70
3 pct Ned. 47 92 13/16
HAL 167 3/4
Walvisvaart 122 1/2
Amsterdamsche Bank 335 1/2
HBU cert. 231 1/4
Billiton 2e 372
Overzeese Gas 279
Borsumij 70 1/2
Lindetevens 145
Rotterdamsche Bank 292
Curacaose Handelmy 176
WM Muller 390
KLM 115.50
Hoogovens 814
Nieveld Goudriaan 161 1/2
Excelsior 150 1/4
Ant. Brouwerij 275
Rott. Lloyd 160 1/4
Stokvis R S 225 1/2
Lening Ned. Ant. 99 3/4
Bank Ned gem4 1/2 58/59 99
Bank Ned gem 6 1957 108 15/16
Bank Ned gem 5 1/4 1958 103 1/4
Nederl 4 1/2 1959 98

New Yorkse Beurs

De Newyorkse effectenbeurs gaf gistermorgen opnieuw een algemene koersdaling te zien als gevolg van de stijgende rentevoet en de onzekerheid over de mogelijkheid van verhogingen der staalprijzen. Rond het middaguur was de stemming onregelmatig lager met koersdalingen tot ongeveer 1 punt. In de namiddag bleef de stemming zwak en namen de koersdalingen grotere afmetingen aan onder leiding van industriele fondsen. Kort voor het slot nam de verkoopdruk nog toe waardoor de markt daalde tot het laagste punt van de dag en het slot was zwak met koersdalingen van twee punten of meer.

Het aantal verhandelde fondsen bedroeg 1257, waarvan hoger 335, lager 744 en onveranderd 178. De aandelenomzet bedroeg 3.470.000, de obligatieomzet 6.510.000 dollars.

De koersen waren op 11 januari als volgt:
American Tel. and Tel 81 3/8
Anaconda Copper 65 3/4
Bethlehem Steel 54
Dupont de Nemours 262 1/4
General Electric 94 3/8
General Motors 53
International Tel. and Tel. 36 5/8
Royal Dutch 44
Shell Oil 79
Standard Oil of New Jersey 48 5/8
U.S. Steel 96 3/4
Canadian Pacific 26 1/8
International Nickel 106
Royal Dutch American shares 70 1/2 bieden
KLM 30 1/8
Aluminium Company 103
Ford Motor 87 5/8
DOW Jones 667.16

Ant. Verf —
ANP/CBS Beursindices
Inter concerns 515.75
Industrie 259.96
Scheepvaart 172.04
Banken 188.16
Indon. Fondsen 154.11
Algemeen 353.64

Winter
Clochards nu liever in de cel

Zoals wij gisteren onder „laatste nieuws" reeds melden, staat in Europa vader vorst met harde hand toe.

De Polen schijnen echter het meest te lijden te hebben van de kou. In Posen, waar het — 20 graden vroor, zijn meer dan 150 mensen in ziekenhuizen opgenomen wegens gebroken armen en benen als gevolg van de talrijke valpartijen op de slipperige straten.

Op de Baltische zee woedt een zware storm, die talrijke Poolse, Deense en Duitse vissersboten een veilig heenkomen in de havens heeft doen zoeken. Ook zuid-Europa is niet gespaard gebleven. Voor het eerst sinds tal van jaren viel er sneeuw in Porto (Portugal) en ook in Madrid deed zich het ongewone verschijnsel voor, dat er sneeuw viel. In Frankrijk sneeuwde het in Toulouse, Languedoc, Le Roussillon en Baskenland.

Tussen Biarritz en Bayonne is het verkeer verlamd.

De laatste „vrije mannen van Parijs" — de „clochards" — zijn door de onverwacht ingetreden kou overvallen. Deze mannen, die anders nooit met de justitie in aanraking komen, begaan thans voor de ogen der politie kleine overtredingen om zodoende via de rechter in de cel te belanden, waar zij zeker zijn van een warme maaltijd en een beschutte omgeving.

Protesten

Het Britse blad 'Daily Mail' weet te melden, dat een uitnodiging van het Britse filminstituut aan Lenie Riefenstahl, destijds een goede relatie van Hitler, om in april een lezing te komen houden over haar werk op filmgebied, veel protesten heeft uitgelokt. Het filminstituut zou overwegen de invitatie in te trekken.

Sovjet - hulp

In Hanoi, de hoofdstad van noord-Vietnam, zal met Sovjet-hulp een technisch instituut worden gebouwd, waar 2450 personen zullen kunnen studeren.

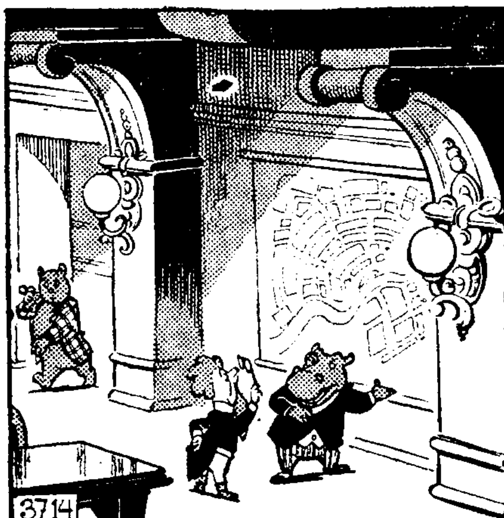
Tegenactie in Brussel

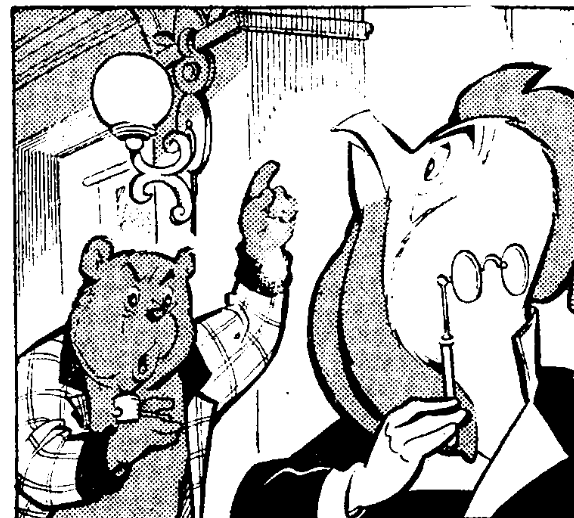
Blijkbaar als tegenactie tegen de anti-semitische daden van de afgelopen weken is dezer dagen een aantal gevels in de Brusselse binnenstad gedurende de nacht voorzien van pro-joodse tekens en slagzinnen.

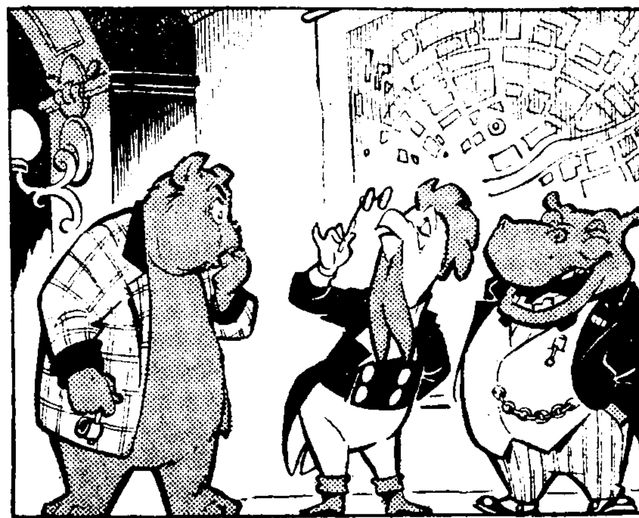
Op de muren van een Duits restaurant en van een café, dat vroeger de trefplaats was van gewezen nazi's zijn beschuldigingen aangebracht. De opschriften werden in het Frans gesteld. De politie acht het niet uitgesloten, dat dit het werk van Brusselse „nozems" is.

In België zijn de afgelopen dagen op verschillende plaatsen anti-joodse opschriften aangetroffen. In Antwerpen werd enkele dagen geleden de grote synagoge met hakenkruisen beklad, in de Ardennen werden deze symbolen op de weg geschilderd: ook een huis in Brussel werd beklad. De politie is er nog niet in geslaagd de daders te achterhalen.

TOM POES EN DE FEUNIX

3714. — Burgemeester Dickerdack stond opgewonden met de markies de Cantecler te praten.

„Wat ik nu toch heb meegemaakt!" riep de magistraat uit. „Net voor u binnen kwam, markies, was hier een oude vlegel, die zich over de politie kwam beklagen!"

„Parbleu!" sprak de edelman getroffen, „dat komt ervan wanneer men het janhagel te veel vrijheid geeft!"

„Maar dat is nog niet alles!" hernam de burgemeester. „Hij zag hier het stadsplan voor de verbouwing van Rommeldam liggen. En hij heeft zich niet ontzien, mij de les te lezen! Omdat ik die oude stadswijk wil laten afbreken, u weet wel; waar die parkeerplaas moet komen!"

„Tiens", prevelde de ander verblekend.

„Hij had gelijk!" sprak een heldere stem in de deuropening, „het is een schande om oude historische punten op te offeren aan het knalverkeer!"

De beide heren keken geschrokken om en zagen heer Ollie nadertreden.

„Waar bemoeit u zich mee?" vroeg de heer Dickerdack koud.

„Och", zei de markies, „ik kan het standpunt van deze eh...... Bommel begrijpen, want......"

„Gelukkig", zei heer Ollie opklarend. „Wij heren van traditie......"

„Want", hernam de edelman met nadruk, „iedereen hecht aan het stukje waar hij is opgegroeid. De opruiming van die achterbuurt zal u aan het hart gaan. U hebt daar zonder twijfel herinneringen aan, net als die oude."

„Die oude", riep heer Bommel rood, „was niemand minder dan de feunix! Maar ik ben blij, dat jullie te dom waren om hem te herkennen. Zijn plaats is bij mij!"

Eric de Noorman — De Ontembare

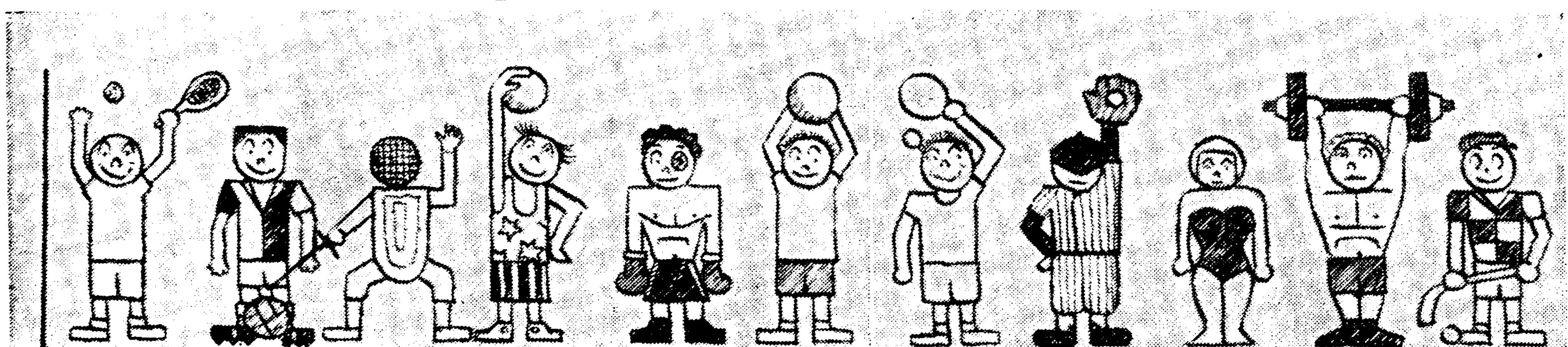

70. — De aanvoerder der vogelvrijen, die al enkele dagen in de muffe kerker onder Olafs sterkte zit, kijkt onverschillig op als de deur openzwaait. Een norse krijger duwt hardhandig een haveloze figuur naar binnen, die strompelend een donkere hoek opzoekt en daar rillend in elkaar duikt. De rover-hoofdman schrikt onwillekeurig van het ongure pokdalige tronie, dat hij in het duister vaag onderscheiden kan, maar de nieuw aangekomene, schenkt hoegenaamd geen aandacht aan hem. Momelend staart hij voor zich en kreunt af en toe pijnlijk. „Wat is er vreemdeling?" verbreekt de rover ten laatste het zwijgen. „Wat ben jij er voor eentje?" „Een kameraad. Zie je dat niet?" steunt de ander, met een hese huiveringwekkende stem. „Hebben de schurken jou ook zo een pijn gedaan? Auuu...... Ze denken, dat ik iets van Harald weet, maar wie ben ik om iets te weten. Ik weet niets. Wist ik maar wat." Er komt een glinstering van argwaan in de ogen van de rover, hetgeen de pokdalige niet ontgaat, al laat hij dit niet blijken. Evenals de hoofdman vervalt hij weer in zwijgen en geruime tijd is het stil in de lage ruimte. „Ben je al lang hier?" begint de aanvoerder dan weer. „Welnee, vanmiddag grepen ze me. Ik was op verkenning uitgestuurd. We zijn met een hele troep gekomen voor de aanval van morgenochtend." „Dacht ik het niet?" mompelt de rover grimmig. „Hij laat mij aan mijn lot over en ik, idioot die ik ben, houd mijn mond." „Hoe bedoel je dat?" fluistert de pokdalige. De ogen, die voorzichtig onder de piekerige haren uitloeren, lijken merkwaardig veel op die van Eric de Noorman. „Ik ben niet gefolterd, maar toch hebben ze jou waarschijnlijk hetzelfde gevraagd als mij", was het antwoord. „Weet je het dan", zegt de ander huilerig, terwijl hij snel het hoofd opheft.

„Als je het weet, spreek dan alstjeblieft, het kan je leven redden en het mijne er bij. Harald laat ons immers ook in de steek. Wie is dan de kerel, die Harald de wapens geeft, die wij van hem gekregen hebben?"

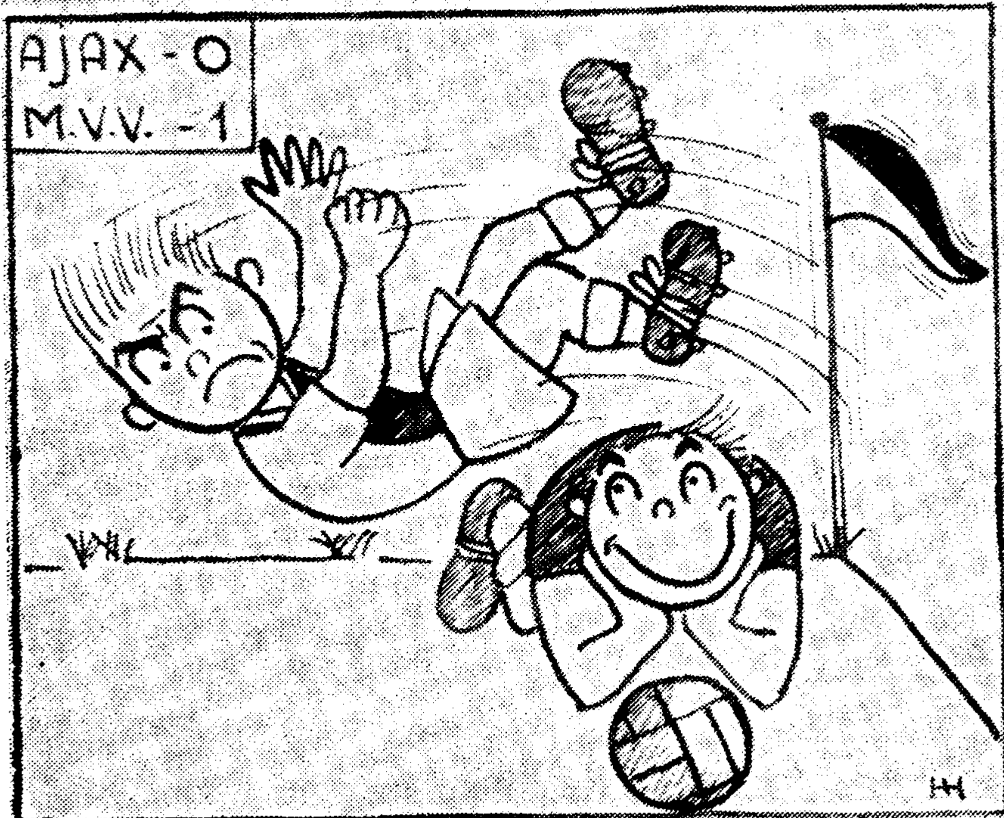
AMIGOE-SPORT

Van de Nederlandse voetbalvelden

P.S.V. herovert leiderspositie

Bijzonder groot was de verrassing, waarvoor het Maastrichtse MVV zondag zorgde. Wat Feyenoord en PSV — de twee grootste concurrenten van Ajax — niet gelukten, meer nog, deze twee grootheden werden op het Ajax-terrein met grote cijfers verslagen (1-4 en 2-6), daartoe waren de Maastrichtenaren wél in staat: zij brachten het door vele reeds als Landskampioen gedoodverfde Ajax een nederlaag toe. Een tijd geleden lazen wij in een der grote Nederlandse voetbalbladen een verslag van een bekend sportjournalist, die de wedstrijd ADO-MVV had bijgewoond. Hij kwam tot de slotconclusie, dat het onbegrijpelijk was, dat een ploeg als MVV in de onderste regionen van de ranglijst verkeerde. De wedstrijd van gisteren is wel een doorslaand bewijs voor de bewering van deze sportkenner. Dus gisteren geen groot feest en blijde stemming op en rond het Ajax-home, integendeel, want PSV — wat is voetbal toch verrassend — kon door een fraaie zege op „championskiller" NAC, te Breda behaald, de eerste plaats weer heroveren.

Nummer vijftien brengt nummer een ten val.

Is VOLENDAM de depressie thans te boven gekomen?

...achten, dat de Philipsploeg na de twee nederlagen van de laatste weken wel iets zou zijn aangeslagen, hetgeen na de prachtige start toch wel jammer zou zijn. Gisteren lieten de Philipsmensen duidelijk zien, dat zij niet van zins zijn om hun kampioensidealen zo maar op te geven. Integendeel, NAC werd op eigen terrein een 1-3 nederlaaf toegebracht en dat geeft de Philipssuporters met de komende match PSV — FEYENOORD in zicht de nodige moed.

Fortuna'54 brak gisteren met de nederlagenserie, als wij het zo mogen uitdrukken. Hoewel het geen overwinning was, toch mag een gelijkspel tegen het lang niet zwakke Willem II (vierde plaats) verdienstelijk genoemd worden. Maar het wordt dan ook hoog tijd, dat de Fortunezen de weg uit de zo gevaarlijke degradatie-zône gaan vinden want het begint er anders donker uit te zien voor de club uit Geleen. Temeer, daar Sportclub Enschede gisteren wèl tot volle winst kon komen en dat zullen velen onder de voetbalpool-liefhebbers niet gedacht hebben. Rapid J.C. — Sportclub Enschede werd een geducht spannende partij voetbal, welke strijd met het kleinst mogelijke verschil door de Sportclub werd gewonnen, hiermede twee kostbare winstpunten in de wacht slepende. Maar wat te zeggen van Sparta, onze Landskampioenen??? Begint ook al gevaar te lopen.... in het Olympisch Stadion te Amsterdam werd Sparta het slachtoffer van de grote ... tot winnen van de Blauw Wit... welke toch een heel wat betere ... beste geeft dan vorig seizoen toen het degradatiegevaar maar net ontweken kon worden.

Volendam schijnt juist op tijd — althans zo lijkt het tenminste — de depressie te boven te zijn. Na het gelijkspel tegen Willem II, de daverende zege op DOS werd gisteren de belangrijke wedstrijd tegen Sittardia gewonnen en al waren het niet zulke sprekende cijfers als de eerste wedstrijd te Sittard, de volle winst is binnen en dat is het voornaamste. De stad Utrecht beleefde gisteren geen grote voetbalvreugde. Op eigen terrein werd Elinkwijk door het steeds beter gaan spelende DWS-A verslagen. „De Zwarte Schapen" behalen sinds enkele weken de ene overwinning na de andere en wij kunnen wel gerust zeggen, dat deze Amsterdamse ploeg niet tot de drie degradatie-slachtoffers zal gaan behoren. Wie dan wel?? Is maar beter geen antwoord op te geven, want iedere week maken verrassende uitslagen het geven van voorspellingen moeilijker. Niet alleen Elinkwijk verloor, ook DOS moest in Den Haag met 1-2 het hoofd buigen voor ADO, dat nu op de zevende plaats redelijk veilig staat.

In het Feyenoord-Stadion te Rotterdam werd gespeeld de wedstrijd Feyenoord—VVV'03. Dit werd wederom geen Feyenoord-overwinning. Evenals te Venlo destijds werden ... de winstpunten eerlijk ge... van de Venlose club ...telijke prestatie te ...men. Met 23 winstpunten op de zesde plaats kan men daar in Venlo opperbest tevreden zijn.

Het programma voor de komende zondag:

V.V.V.'03 — Blauw Wit, Sparta — Rapid J.C., Spcl. Enschede — Volendam, Sittardia — ADO, DOS — Elinkwijk, DWS-A — Fortuna'54, Willem II — Ajax, MVV — NAC, MVV — NAC, PSV — Reyenoord.

De voornaamste wedstrijden uit de Eerste en Tweede Divisie zijn:
Eerste A: BVV — NOAD, Vitesse — HVC, 't Gooi — GVAV.
Eerste B: DHC — Eindhoven, AGOVV — Leeuwarden, RBC — VSV.

Tweede A: Roda Sport — Baronie, EDO — Longa, UVS — EBOH.
Tweede B: Be Quick — Zwolse Boys, Velocitas — Velox, PEC — Tubantia.

De ranglijst van de Ere-Divisie ziet er nu als volg uit: (tussen haakjes de plaats op de ranglijst van vorige week).

(2)	PSV	20	29	43—23
(1)	Ajax	19	28	55—23
(3)	Feijenoord	20	25	47—23
(5)	Willem II	20	23	39—33
(4)	NAC	20	23	33—29
(6)	VVV'03	20	23	34—35
(8)	ADO	20	22	39—35
(7)	DOS	20	20	47—36
(12)	Blauw Wit	19	19	31—40
(9)	Rapid J. C.	20	18	24—25
(13)	Volendam	20	18	38—42
(14)	DWS-A	20	18	36—41
(15)	MVV	20	18	34—51
(10)	Elinkwijk..	20	18	17—21
(11)	Sparta	19	17	23—29
(16)	Enschede	20	14	38—48
(17)	Sittardia ..	20	12	26—49
(18)	Fortuna'54	19	11	26—48

EERSTE DIVISIE A:

De strijd om de eerste plaats duurt onverminderd voort. De drie grote candidaten GVAV, BVV en Vitesse wisten alle drie hun wedstrijd te winnen. Vitesse had de uitwedstrijd tegen SVV op het programma staan, nu, de Arnhemmers konden tevreden huiswaarts keren met een 3-0 zege, hetgeen weer een vermeerdering van hun aantal winstpunten betekent. BVV uit Den Bosch had het wel wat zwaarder, daar KFC op eigen terrein geen gemakkelijke tegenstander is, maar de Brabanders konden juichen: de volle winst werd behaald na spannende strijd. Tot slot zagen de Groningse voetballiefhebbers hun grote favorieten zegevieren over het Rotterdamse Excelsior, dat nog altijd in de buurt van de onderste plaatsen staat. Hier zal het nog wel lang duren eer er iets meer definitiefs gezegd kan worden. Rigtersbleek speelde gelijk tegen 't Gooi, hetgeen meevalt na de verpletterende nederlagen van deze weken.

De leiding hebben nu:

GVAV	18	30	43—16
BVV	18	28	39—12
Vitesse	18	27	37—17

EERSTE DIVISIE B:

De resultaten van gisteren hebben de spanning in deze afdeling nog groter gemaakt. Leeuwarden, dat na een moeilijke wedstrijd SHS een 4-3 nederlaag toebracht, heeft zich de laatste weken wel als een zeer serieuze candidaat gemeld en met belangstelling zullen wij de verrichtingen van de Friezen in de komende wedstrijden volgen. Alkmaar, dat vorige week in Delft tegen DHC zulk een smadelijke nederlaag te slikken kreeg, kon wederom geen volle winst behalen; Eindhoven wiste namelijk de halve winst op. Doordat VSV zich wel herstelde van de zware débacle van vorige week en AGOVV — ook al één der kanshebbers — een 1-3 nederlaag toebracht, staan Alkmaar en VSV nu dus gelijk, maar de achterstand van Leeuwarden is maar één winstpunt en dat betekent dus niets meer. ZFC, dat met 3-1 in Haarlem van RCH won, houdt de race ook goed vol.

Tot slot moeten wij nog even de zoveelste zege van het Delftse DHC melden: te Almelo kon Heracles de overwinningenreeks van DHC niet breken en met slechts vijf winstpunten minder dan de leiders staan de Delftenaren er lang niet gek voor. In ieder geval zullen de diverse kampioenscandidaten met een wat angstig hart hun wedstrijd tegen deze ploeg tegemoet zien.

De leiding hebben:

Alkmaar	19	26	43—28
VSV	19	26	38—28
Leeuwarden	19	25	43—29
ZFC	19	24	41—22

TWEEDE DIVISIE A:

Roda Sport, lange tijd zeker van de eerste plaats en dus promotie naar de Eerste Divisie, zal nu wel zijn gaan inzien, dat het nog een lange **en zware weg is, die afgelegd zal moeten worden en dat de zekerheid,** dat het kampioenschap zal behaald worden, lang niet meer zo groot is dan enige tijd terug. Het Haarlemse EDO is ineens erg actief geworden en vormt wel de grootste bedreiging voor de Limburgers. Een schier niet in te halen achterstand hebben de Haarlemmers weten om te zetten in een kleine, doch nuttige voorsprong. Echter werden zij daarbij o.a. gisteren geholpen door Wilhelmina uit Den Bosch, dat op eigen terrein Roda Sport met 1-0 versloeg. Het was voor EDO een goede dag, want de andere twee concurrenten EBOH en Haarlem speelden tegen elkaar gelijk. Xerxes behaalde zowaar een zege binnen, maar of het nog zal helpen? De achterstand op de overige degradatiecandidaten is groot.

EDO	16	22	28—27
Roda Sport	15	19	21—14
EBOH	15	19	30—25
Haarlem	17	19	27—24

TWEEDE DIVISIE B:

Groot was ook de storm, welke in de kopgroep van deze afdeling heerst e en er hebben weer diverse verschuivingen plaats gehad. Maar sterk staat nog Be Quick uit Groningen, dat de eerste plaats bezet met één winstpunt meer dan Velox, maar de Groningers speelden ook één wedstrijd minder. Indrukwekkend is de zege te noemen van Enschedese Boys, dat Heerenveen met 6-1 versloeg.... dat was een teleurstelling voor de Friezen, die net vorige week op zo'n keurige wijze Velox hadden verslagen (4-0). Zoals de toestand zich nu laat aanzien begint de toekomst voor Be Quick en Velox er wel rooskleurig uit te zien. De voorsprong op de overige candidaten is aardig gegroeid, maar wie van deze twee uiteindelijk de titel zal halen? De situatie aan de kop van deze ranglijst is als volgt:

Be Quick	15	21	22—12
Velox	16	20	27—23
Ensch. Boys	17	17	31—25
Oldenzaal	17	17	30—33
Zeist	17	17	25—34

Bert Onnes wint toernooi

Tijdens het internationale tafeltennistoernooi, dat voor de tiende maal door DTTC in de buitensociëteit te Deventer werd gehouden hebben de Nederlandse spelers zich over het algemeen gelijkwaardig getoond aan de sterke buitenlanders. Vooral Bert Onnes was goed in vorm. Hij werd tenslotte winnaar door in de finale de Belgische kampioen Dugardin te kloppen)21-17 21-12 21-16). Agnes Simon-Almasi was zoals te verwachten bij de dames verreweg de sterkste.

IN FRANKRIJK

Voor- en tegenstanders van gokken tijdens Sportwedstrijden

Gedurende het afgelopen jaar heeft het al dan niet wettelijk toestaan van gokken bij sportwedstrijden, hetzij voetbalpools of weddenschappen bij paardenrennen en wat dies meer zij in de aandacht van de Europese sportpers gestaan, in het bijzonder in Frankrijk. In alle landen van Europa doet zich dit verschijnsel voor, aldus bericht de Italiaanse correspondent van het persbureau A.F.P.

De twee ernstigste bezwaren, die de voorstanders van deze weddenschappen naar voren brengen, zijn van „morele" aard. Zij zien o.a. in dit wedden een middel om de belangstelling van de jeugd te wekken voor de sport. Zij voeren tevens aan, dat een gedeelte van het geld aan de sport en de beoefening daarvan ten goede zal komen.

In Parijs is de polemiek vooral op gang gekomen, toen men daar het voornemen te kennen gf om een wettelijke regeling te treffen voor het gokken. Men was van plan met de gelden daarvan een nieuw stadion te bouwen in Parijs. Daarbij voerde men aan, dat Parijs, de hoofdstad van Frankrijk met zijn zeven miljoen inwoners de beschikking heeft over het olympisch stadion, dat echter niet meer aan de moderne eisen en de grote bevolkingsaanwas voldoet. Dit stadion kan ongeveer zestigduizend toeschouwers herbergen, waarvan slechts de helft op een gerieflijke manier zijn tijd kan doorbrengen. Verder is de ligging van dit stadion zodanig, dat men enkele uren nodig heeft om het te kunnen bereiken en om er vandaan te komen, wanneer grote sportmanifestaties gehouden worden. De aanhangers van de pools voeren verder nog aan, dat steden met een geringere bevolking, zoals Barcelona, Madrid, Mexico City, Rio de Janeiro, Londen en Boedapest de beschikking hebben over stadions, waarvan er verschillende ongeveer 150.000 toeschouwers kunnen herbergen. Daarbij komt dan nog, dat deze stadions van alle moderne gemakken voorzien zijn. Met betrekking tot de bevordering der sport merken zij verder op, dat van de gelden, die men kan reserveren, een groot bedrag aan de bevordering van de sport besteed kan worden.

De tegenstanders van deze pools hebben als beschermers der moraal in het parlement hun stem laten horen, maar ook in de kolommen der kranten. Zij komen op voor de jeugd, voeren zij aan. Zij zijn de mening toegedaan, dat de toekomst van de sport niet mag hangen van immoreel spel, dat de mogelijkheid in zich draagt de gevaarlijkste gevolgen te kunnen veroorzaken in de sport zelf. Zij verklaren verder, dat men reeds meermalen het algemeen welzijn als argument heeft aangevoerd om een dergelijk spel er wettelijk door te krijgen, maar dat de resultaten met betrekking tot het algemeen welzijn niet erg bemoedigend zijn geweest.

Maurice Herzig, de winnaar van Anapurna, en op het ogenblik de Franse commissaris voor sport en jeugd, is een van de grootste en invloedrijkste tegenstanders der pools. Zijn positie is van groot belang in deze polemiek. In zijn artikelen wijst hij er op, dat er in Frankrijk reeds een staatsloterij is en verder grote en dure casino's bestaan aan de Cote d'Azur en dat het gokken op sportwedstrijden in wezen even inmoreel is als bovenstaande toegestane toevalsspelen.

De voorstanders schijnen echter terrein te winnen. In officiële kringen in Parijs spreekt men thans over „weddenschappen, die verboden zijn voor minderjarigen", hetgeen zou inhouden, dat de meerderjarigen wel met geld kunnen gaan gokken. Onder minderjarigen worden dan verstaan diegenen, die nog geen zestien jaar zijn. Deze groep mag bepaalde films ook niet gaan zien. Wat er ook van moge komen, het is duidelijk, dat er op de gehele wereld geen zodanige controle bestaat, die kan voorkomen, dat een meerderjarige een biljet invult. Iedereen neemt op het ogenblik in Parijs aan, dat de weddenschappen er zullen komen. De tijd, die men nog zal moeten wachten, beschouwen de voorstanders als verloren tijd.

Theo Baars wint op k. o. van Sebane

De Nederlandse kampioen weltergewicht, de Surinamer Theo Baars heeft maandagavond in de Parijse ring een snelle overwinning behaald op de jonge Ahmed Sebane uit Oran, die de strijd niet kon hervatten toen de gong voor de vierde ronde luidde.

Baars werd in het begin enigszins verrast door de snelle start van Sebane. Hij bleef in klassieke stijl boksen en kwam geleidelijk in de meerderheid. In deze eerste ronde liep de Algerijn een wonde aan de wenkbrauw op. Deze blessure verhinderde hem niet de tweede ronde te beginnen met een onstuimige aanval waarbij hij Baars bestookte met stoten van beide handen tegen het lichaam en op het gelaat.

Baars liet zich hierdoor echter niet van de wijs brengen en wist de stormlopen van zijn jeugdige tegenstander herhaaldelijk bekwaam op te vangen. In de verdere loop van het gevecht verergerde de oogwond van Sebane en tot grote teleurstelling van het publiek stond zijn manager hem niet toe de strijd te hervatten toen de gong het begin van de vierde ronde aankondigde.

Asiel gevraagd

In de afgelopen maand hebben vijftig Joegoslaven de Oostenrijkse autoriteiten in Karinthie om asiel gevraagd.

AUSTRIA WIEN naar Curacao

Woensdag 27 januari speelt de beroemde Oostenrijkse ploeg F. K. Austria Wien een wedstrijd op Curacao. In dit team spelen verscheidene spelers, die uitkomen voor het nationale Oostenrijkse elftal. Op de foto van links naar rechts: (staand) Malik, Blutsch, Riegler, Fischer, Fiala, Popek, Schleger, Medveth, Hirnschrodt. Zittend v.l.n.r.: Swoboda, Nemec, Schweda, Gartner, Löser en Stotz.

Na vierhonderd goals:

NAT LOFTHOUSE trekt zich terug uit wedstrijdsport

Nat Lofthouse, middenvoor van het Engelse nationale voetbalelftal en speler van de eerste divisieclub Bolton Wanderers, heeft op advies van zijn arts aangekondigd zich uit de voetbalsport terug te trekken. Lofthouse is thans vierendertig jaar oud. Enkele maanden geleden liep de beroemde Engelse voetballer een blessure op aan zijn enkel. Ondanks specialistische behandeling bleef Lofthouse last hebben van geblesseerde lichaamsdeel. Hij kwam hierna wel iedere week voor zijn club uit, wist zelfs enige weken geleden een doelpunt te maken, maar voelde zelf aan dat aan zijn briljante voetloopbaan een einde was gekomen. Zelf heeft hij aangekondigd zich uit de sport terug te trekken.

Nat Lofthouse heeft ongeveer twintig jaar voor Bolton Wanderers gevoetbald. In deze periode heeft hij ongeveer vierhonderd doelpunten voor zijn vereniging gescoord. Lofthouse was een van Engelands snelste spelers en was gevreesd om zijn moordend schot. In het koppen was hij een meester.

Lofthouse speelde zijn allerbeste wedstrijd in 1952. Dat was tegen Oostenrijk te Wenen. Door zijn fantastisch spel voerde hij niet alleen Engeland naar een 3-2 overwinning, maar kreeg hij tevens de erenaam van de „Leeuw van Wenen". Lofthouse is dertig keer uitgekomen voor het nationale elftal van Engeland. Samen met Tom Finney heeft Lofthouse het record van de meeste doelpunten in internationale wedstrijden op zijn naam staan. In november verleden jaar kreeg Lofthouse de kans het record te breken toen hij werd opgesteld tegen Wales. De Engelse middenvoor kwam echter niet tot scoren, zodat hij nog steeds samen met Tom Finney het reocrd deelt.

Door de onverwachte terugtrekking van Lofthouse heeft Engeland, dat reeds veel van zijn prestige op voetbalgebied heeft verloren, wederom een gevoelige klap gekregen. Een van de laatste grootheden op voetbalgebied is Engeland thans kwijt geraakt.

DE EILANDER

ROMAN VAN DE LOKKENDE ZEE

door

KLAAS TOXOPEUS

3

Een zwaardere stem antwoordde: „Als de kar maar blieft draaien ister niks stukken! Ze blijft wel met de kop op zee, hoor. Maar als je 't mijn vraagt, dan lag ik nou ook liever hoog in 't nest, achter de batterij van Grietje!"

Hedwig Hedland, die met de handen over elkaar gevouwen bij tafel zat, begon om die opmerking van de visser te lachen. „Die lui denken nog aan hun vrouwen als ze tot hun hals toe in het water staan, vader!", zei hij. Chris Hedland grijnsde. Hedwigs moeder had het blijkbaar niet gehoord. Haar zoon herhaalde zijn uitspraak voor haar, doch zij schudde een beetje treurig het hoofd. Zij hield niet van grappen in uren als deze. Hedwig begreep het wel. Zij had een broer gehad, die gebleven was in een vliegende storm bij Jutland. De jongen voer op zo'n driemast gaffelschoener uit die oude tijd.

Tijdens elke storm bad moeder Hedland in stilte voor al die mannen en jongens op zee, mensen zoals haar broer, die misschien in hun angst vergaten aan God te denken. Toen haar broer voer bestond er nog geen radio, die de achterblijvers precies op de hoogte hield van de strijd die er in de stormnacht gevoerd moest worden. In deze moderne tijd was een scheepsramp soms zoiets als een hoorspel, althans voor vele eilanders Maar hoe zou het de vrouwen van die zeelui te moede zijn als zij hun mannen hoorden in dat geweld daarbuiten? Voor Clara Hedland had de nood van de mensen op zee geen sensationele kanten meer. De zee was een monster — mèt of zonder radio — en doodsangst is alleen maar verschrikkelijk. Sensatie daarin te zoeken is erger dan liegen en stelen tegelijk!

Hedwig draaide aan de knoppen van het toestel. Opeens was de kamer berstensvol geluid. Scherp en gejaagd klonk het uit de luidspreker: „Mayday...... mayday ..... mayday...... This is coaster „Lux...... coaster „Lux"! „Vader! Moeder!" riep Hedwig opgewonden uit. „Horen jullie dat? Een coaster in nood misschien wel vlak in de buurt?"

Hij regelde nog wat aan het toestel en gespannen wachtten de drie mensen in de kamer op de herhaling van het noodsein, die na anderhalve minuut gegeven zou worden. Hedwig zat zó dicht bij de luidspreker, dat hij het zoemen van de stroom kon horen. Clara Hedland keek naar het goudkleurige luidsprekerdoekje alsof dat een filmscherm was, waarop zij alle gebeurtenissen aan boord van de „Lux" kon volgen. Zij zag de marconist, met de mond pal op de microfoon, zweetdruppels op het voorhoofd; zij zag de mensen op de brug...... in de machinekamer...... op het sloependek, gereed om boten te strijken. Zij had daar zo haar eigen voorstelling van. Zij zag de mensen op het schip in close-ups, zoals bij een film. Maar allemaal hadden zij één gezicht...... dat van haar broer, dat zo uitdagend en trots stond.

Anderhalve minuut lang hing de stilte in de kamer. Toen kraakte het even en weer was er diezelfde stem: „Mayday...... mayday...... mayday...... This is coaster „Lux"...... coaster „Lux"...... en daarna: „ ......Mayday...... coaster „Lux"...... My position is......"

Hedwig sprong overeind toen de positiemelding doorkwam. „Dat is maar een paar mijl hier vandaan, vader!", riep hij opgewonden. Chris Hedland maande zijn zoon tot stilte.

Hoorbaar nerveus vervolgde de stem van de radioman aan boord van de „Lux": „Ruuder broken...... Heavy northwest gale...... force 8...... drifting ashore...... towboat-assistance wanted immediately. ....!"

Abrupt zweegt de stem. Onmiddellijk kwam er antwoord. Het klonk veel rustiger — bemoedigend bijna: „Mayday...... mayday...... mayday...... Hallo „Lux"...... „Lux......" This is tugboat „Holland"...... Received mayday......!"

„Gelukkig!" zuchtte Clara Hedland. „Ze hebben contact met de „Holland". Maar......" zij schrok — ,die moet helemaal van het andere eiland komen! Bij dit weer is dat ondoenlijk!"

Ze bogen zich weer voor de luidspreker, toen er plotseling dringend op het venster werd geklopt.

Hedwig sprong op en rukte de deur open. Tegelijk met een stormvlaag die de kranten van de tafel joeg, vloog Willem de Peperkorrel (zo genoemd om zijn geringe afmetingen) de woonkeuken binnen. Hij was de onbezoldigde onheilsbode van het eiland en zijn boodschap gold ook deze keer een ongeluk.

„De boot moet uit, Chris!" hijgde hij. „Direct met je paarden naar het strand...... D'r zit een Zweed buiten...... Hij loopt wis en waarachtig aan de grond, jong!"

„Dat moet de „Lux" zijn!", riep Hedwig uit. Achter hem kraste de radio: „Mayday...... coaster „Lux"...... drifting ashore...... see lighthouse northwest......"

Hij sprong op en liep snel naar de stal, de Peperkorrel bijna ondersteboven lopend. In de kamer kwetterden de stemmen van de kuststations en de in nood verkerende „Lux" door elkaar. „Have courage, „Lux......", have courage......!" riep de marconist van de sleepboot „Holland" zijn Zweedse collega via de radio toe. Clara Hedland drukte de handen tegen de oren. Haar man was Hedwig nagelopen naar de stal. In zijn armen droeg hij een vracht oliegoed en een paar hoge waterlaarzen. Hij wierp Hedwig de stapel toe, zeggend: „Ga jij deze keer, zeun! Ik blijf bij moeder. Die wordt nog stapelgek met die radio. Vort!"

Hedwig schoot snel de lange laarzen aan, hulde zich in de lange oliejas en plantte zich de zuidwester op het hoofd. Zijn vader ging intussen voort met het optuigen van de beide paarden. Het was alsof de dieren voelden wat er in de lucht hing. Hun neusvleugels bewogen nerveus, als roken zij de branding reeds. Ook de dieren kenden de geladenheid van deze minuten voor het uitrukken van de strandreddingboot. Zij waren er jarenlang in geoefend, de boot uit de schuur, over het strand en door de woeste branding te trekken.

Buiten was het dik van regen. De wind was zo hevig geworden, dat de adem Hedwig als het ware bij de mond werd afgeknipt. Buiten de beschutting van het huis en de bomen werd het zo mogelijk nog erger. Woeste stormvlagen dreigden de jonge eilander een enkele keer van de benen te slaan. De paarden kregen vlokken schuim om de mond, die langs hun flanken wegvlogen als stuifsneeuw. De onderkoelde regen deed Hedwig de ogen dicht knijpen.

(Wordt vervolgd)